

E.J. RAAPPANA

Kaksi esitelmää - 4.6.2022 ja 9.6.2019

4. KESÄKUUTA 2022

TENHO TIKKANEN

www.rukajarvensuunnanhistoriyhdistys.fi

E.J. Raappana - kaksi esitelmää 9.6.2019 ja 4.6.2022

Sisällys

Rukajärven rintaman kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminta	
4.6.2022 esitelmä	3
E. J. Raappanan ansioista	4
E.J. Raappana – taustaa	4
Mistä Rukajärven suunta tunnetaan yleisesti	5
Valistustoimisto	5
Matti Viherjuuri valistustoimiston päällikkö	6
Kilpailutoiminnasta	6
Rukajärven teatteri	6
Rukajärven suunta – käsitteestä	7
Mistä muusta Rukajärven suunta tunnetaan yksilöidysti	8
Rukajärven rintamataidetta esitelmä 9.6.2019	9 - 20
Ote Valistustoimiston sotapäiväkirjoista	21-46

E.J. Raappana (2.6.1893 – 14.9.1962)

E.J. Raappana ja Rukajärven rintaman kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminta

Tenho Tikkanen Lieksan Rukajärvi-keskus 4.6.2022,

E.J. Raappanan muistoseminaarin esitelmä

Ennen kuin päästään varsinaiseen asiaan tulee lausua pari sanaa ihmisestä Erkki Johannes Raappanasta.

Olisin halunnut tavata tämän valistuneen miehen. Ensikosketukseni komentaja E.J. Raappanaan omalta osaltani sain tavatessani Pentti Perttulin. Hän kertoi komentajansa joukkojaan arvostavasta käytöksestä. Komentaja Raappana asetti alaisensa viimeistä rivimestä myöten kaikessa etusijalle, näin vielä sotien jälkeenkin. Sodassa Raappana huolehti joukkojensa turvallisuudesta, huolestui sydän juuriaan myöten eräissä taisteluissa suurista kaatuneitten määristä. Hän halusi olla tietoinen erityisesti hyökkäysvaiheen tappioista. Hän ei korostanut omia saavutuksiaan. Sen panivat merkille muut ja siihen oli erityinen syy sodan tavoitteiden vuoksi. Tässä yhteydessä on paikallaan tähdentää, miksi juuri Raappanasta tuli Rukajärven suunnan joukkojen komentaja. Kysymys täytyy asettaa Mannerheimin suuhun. Mannerheim luotti E.J. Raappanaan.

Juuri tästäkin syystä – Mannerheimin luottomiehen paine Raappanaa kohtaan oli suuri myös saksalaisten puolelta. Lukemalla Pekka Visurin kirjan ”Saksan kenraali Suomen päämajassa vuonna 1941” sisältö paljastaa sen minkä painostuksen alaisena Raappana toimi, mutta siinä tehtävässä komentaja Raappanalla oli vahva tukimies – Ylipäällikkö Mannerheim. Saksalaisten operaatioista tietoja välittäneen ulkoministerin Wittingin mielipiteet Mannerheim torjui ja lausunto esikuntaväelle paljastaa koko totuuden: ”Suomen ulkoministeri ymmärsi sodankäynnistä yhtä vähän kuin Aleksanteri Suuren hevonen.”¹ Saksalaisten vaatimuksissa oli pitkälti kysymys Muurmannin radasta, mitä he itse eivät onnistuneet katkaisemaan, mutta siitäkin Ylipäällikön luottokomentaja antoi pian sodan alettua heti tammikuussa 1942 vahvan näytteen.

Skannatessani Perttulilta saamaani Rukajärven suunnan historiikkitoimikunnan aineistoa kuulin Säskylässä Perttulin kodissa Perttulin itsensä pitkät esitelmät, mitkä on tallennettu videolle jo tuolloin 2006 aina sen jälkeenkin. Historiikkiaineiston veteraanien kertomukset pitävät sisällään 640 veteraanin haastattelut, 12.500 sivua. Tuossa yhteydessä jostain syystä pysähdyin lukemaan eversti Einari Kakon haastattelua. Se oli tehty 20.5.1987.

Erityisesti huomioni kiintyi siihen yksityiskohtaan, miten tarkoin komentaja halusi selvittää ”Kolvasjärven” taistelujen tietoja. Luen katkelman Kakon kertomuksesta, mikä kuvaa E.J. Raappanan ja 2./JR 31:n komppanianpäällikön kapteeni Einari Kakon tapaamista syyskuun puolenvälin tienoilla 1941. ”Komentajan ainutlaatuinen ystävällisyys ja hyväntahtoisuus liikutti mieltäni ja sai minut kysymään itseltäni, onko tämä ollenkaan totta vai näenkö vain unta?” Keskustelujen pääasiallinen sisältö kosketti ”Tappokukkulan” taistelua Kolvasjärvellä ja suuria kaatuneitten määriä. Repolasta Raappanan luota lähdettyään Kakko kuvaa tunnelmiaan seuraavasti: ”Muistiin piirtyi unohtumaton kuva 14 D:n komentajasta, eversti Raappanasta, jonka vaatimaton mutta määrätietoisin ulkokuoren alla sykki harvinaisen lämmin sydän.”²

¹ Pekka Visurin kirjan ”Saksan kenraali Suomen päämajassa vuonna 1941” s. 344

² Einari Kakko 20.5.1987, Rukajärven suunnan historiikkitoimikunnan haastattelut, skannattu 20.2.2006/TJT

Pasi Tuunainen kirjoittaa sotilasjohtajasta seuraavasti: ”Raappanan johtajantaitoihin luotettiin laajasti. Hän oli pidetty komentaja, ja hänen jälkimaineensa on muutenkin positiivinen. Joppe Karhunen muistuttaa Raappanan jatkosodan komentajakauden tunnettuudesta: ”Rukajärven suunta, Raappana ja hänen joukkonsa muodostuivat sotavuosina käsitteeksi.”³

Siviilissä E.J. Raappana oli kansanmies. Se tuli vahvasti esille haastattellessani 29.8.2010 maaherra Esa Timosta. Haastattelu tuo esille miten paljon E.J. Raappana piti yhteyttä aseveljiinsä. Kivivaaran suunnan Talvisodan aloittajaksi kutsumastaan sotamies Arne Korpelaisesta tuli hänen kalakaverinsa. Timonen kertoo, ettei Raappana koskaan asettunut kalareissuilla peränpitäjäksi, vaan soutumiehen paikalle ja jätti peränpitäjän paikan arvostamilleen aseveljilleen. Tällä hän tahtoi osoittaa kunnioitustaan kaikilla käytöstavoillaan.

Haastattellessani Aulis Lintusta, joka oli E.J. Raappanan perhetuttu tulee esille vastaava välittömyys ja toisen ihmisen huomioiminen niin sodan aikana kuin myös sotien jälkeen. Aulis Lintusta olen päässyt haastattelemaan ja tallentanut haastattelut useampaan otteeseen. Aulis Lintunen lähetti terveisensä myös tähän tilaisuuteen.

E. J. Raappanan ansioista

Komentaja Raappanan ja hänen joukkojensa ansioluetteloon tulee lukea kaksi viimeistä taistelua. Ilomantsi 23.7. – 12.8.1944 ja Tahkokoski 12.-16.8.1944 missä käytiin Jatkosodan viimeisimmät taistelut. Ja tietysti kaksi merkittävää saavutusta eli se, että:

- 1) Talvisodassa: Pohjois-Kajalan ryhmän komentajana.
- 2) Jatkosodassa Rukajärven suunnan komentaja.

Talvisodassa E. J. Raappanan johtaman Lieksan rintama oli ainut Suomen rintama missä ei ollut sodan lopussa joukkoja maamme vanhan rajan sisäpuolella. Jatkosodassa luonnollisesti tunnumme myös sen tosiasian, että Rukajärven suunta oli ainut rintama Mustaltamereltä Jäämerelle ulottuvalla alueella, mikä säilytti hyökkäysvaiheessa saavuttamansa asemat sodan loppuun saakka.

Raappana ei ollut syytä sotaan, mutta hän huolehti viimeiseen asti hänelle annetuista tehtävistä ylikin. Sanon – ylikin, mikä johtuu siitä, että sodassa on kannettava huolta kotirintamasta ja sotilaitten mielialan huollosta. Se on tänään varsinainen esitelmäni sisältö.

E.J. Raappana - taustaa

Raappanan vanhemmat olivat asianajaja Juho Raappana ja Maria Lovisa Stenius. Hänen isänsä Juho Raappana oli sanomalehti Kalevan perustaja ja lehden ensimmäinen päätoimittaja. Hänet vihittiin avioliittoon vuonna 1920 Sylvia Margareta Ericssonin kanssa. Hän kävi kahdeksan luokkaa Oulun normaalilyseota ja sai päästötodistuksen samaisesta koulusta vuonna 1916. Lisäksi hän kävi Kemin yhteiskoulua ja Oulun reaalityseota. Hän jatkoi opintojaan yliopistossa vuonna 1919 ja liittyi Pohjois-Pohjalaiseen osakuntaan.

³ E.J. Raappana Rajan ja sodan kenraali, Sotilasjohtaja, Pasi Tuunainen s. 349

Sotilasoppinsa hän sai Saksan sotakoulun B-kurssilla Libaussa vuonna 1917 ja Sotakorkeakoulun komentajakurssilla vuonna 1926.

Olen usein miettinyt sitä, mistä syystä Rukajärven rintamalla vapaa-aika ja kulttuuritoimintaan oli kiinnitetty suurta huomiota ja erityisesti, mistä syystä Rukajärven suunnalla ns. kulttuuritehtävissä toimineet henkilöt kohosivat sodan jälkeen merkittäviin aseisiin siviilissä. Yksi syy tähän saattaa olla Raappanan ja 14. D:n erityisasema ylipäällikön alaisuudessa. Varmaa vastausta tähän ei ole saatavissa.

Hänen sukutaustansa auttoi ymmärtämään kulttuurin merkityksen toimittaessa poikkeusoloissa kansakunnan käydessä taistelua olemassaolostaan. Raappana oli suurten joukkojen johtaja ja osasi antaa alaisilleen vastuuta. Jos joku petti häntä tai epäonnistui, tehtävä vaihtui mikä tuli llomantsissa esille jopa kolmen komentajan osalta. Raappanalla oli rohkeutta puuttua asioitten kulkuun tarvittaessa, vaikka mm. Ehrnrootheistakin hän sai ikuisen vihamiehen.

Mistä Rukajärven suunta tunnetaan yleisesti

Mistä Rukajärven suunta tunnetaan? Siitä olen jo edellä kertonut, mutta se tunnetaan myös sodan jälkeen suoritetusta veteraanien toimesta käynnistyneestä sotahistoriatyöstään. Olen todennut, että oikealla sotahistoriatyöllä ja ns. perinnetyöllä on valovuosien ero. Juhlapuheita osaavat pitää koulutetut kansalaiset. Sotahistoriatyö ei ole yksinomaan eturivissä istumista ja kunniamerkkien keräämistä, jonkin nekin eturivin paikat on täytettävä ja Raappana kuuluu eturiiviin tässäkin mielessä. Raappanan tavoin itse kunkin on pistettävä itsensä ns. likoon, koska se on osa koko maamme historiaa. Sotahistoriatyö on kuuntelemista ja asian tutkimista ja tiedon tallentamista lähteineen – avoimesti myös toisten jälkikäteen tarkasteltavaksi ja käytettäväksi. Tietysti sotahistoriatyö on tarinankerrontaa, ja siinä työssä esille tullut ei kaikkia miellytä, mutta silti työtä ei voi ja nimenomaan juuri sillä perusteella sivuuttaa. Jos jätät lähteen kertomatta, tai vieläpä tarinan arkaluonteisuuden vuoksi sivuutat asian esille tuonnin loukkaa se vakavaa historiantutkimusta.

Olen edellä kertonut Erkki Johannes Raappanasta ihmisenä – ihmisestä, jonka olisin halunnut henkilökohtaisesti tavata. Parhaiten kunnioitamme komentaja Raappanan muistoa kertomalla hänestäkin totuuden. Mikäli sivuutamme totuuden siitä mitä todella myös Rukajärven rintamalla tapahtui, niin juuri se samalla loukkaa komentaja Erkki Johannes Raappanan muistoa ja kunniaa. Erkki Johannes Raappana ansaitsee juuri sen tasoista sotahistoriatyön tutkimista mistä parhaimmillaan voimme lukea mm. tohtorien Pasi Tuunaisen ja Pekka Visurin teoksista - asenteet on riisuttu – vain totuus jää.

Valistustoimisto

Ensiksikin organisaatiosta voidaan sanoa, että rintaman kulttuuri- ja vapaa-ajan toimia johti divisioonan valistustoimisto. **Rukajärven suunnan Valistustoimisto (4200)**, Valistustoimiston sotapäivämerkintöjä on tehty 1.1.1942 – 25.11.1944 väliseltä ajalta. Valistustoimiston ensimmäisenä päällikkönä toimi kapt. Akseli Kaskela. Häntä seurasi 14.5.1942 tehtävään valittu kulttuurimies Matti Viherjuuri. Kumpikin näistä henkilöistä lukeutui suomalaisen yhteiskunnan kulttuuriväen hyvin tuntemaan, voi sanoa aikansa yläluokkaan, joilla on pitkä ansioluettelo suomalaisessa yhteiskunnassa. Hyvät johtajat

valitsevat pystyvät alaiset, jotka osaavat antaa tunnustusta työntekijöilleen. Siksi Rukajärven rintama tunnetaan laadukkaasta kulttuurityöstään vielä sotien jälkeenkin.

Mainittakoon vielä, että jokaisessa pataljoonassa oli nimetty valitusupseeri papin lisäksi.

Matti Viherjuuri – Valistustoimiston päällikkö

Valistustoimiston päällikkönä toiminut Matti Viherjuuri kertoo, että komentaja E.J. Raappana oli humaani jääkäriupseeri ja pystykorvien kasvattaja. Hän uskoi valistustoimistolle tehtävän toimia niiden miesten parhaaksi, joita sota pidätti kaukana Karjalan korvessa ilman erityisen takkoja ohjesääntöjä. Tehtävä oli valitusupseerille mahdollisimman mielenkiintoinen.

Viherjuuri kertoo, että toimiston alaisuudessa ilmestyi sanomalehti Korven Kaiku, Rukajärven kylässä oli Korven Radion lähetyksasema, jonka päällikkönä toimi Kauko Kokkonen. Meillä oli kiertäviä teattereita ja elokuvateattereita. Valistustoiminta pyöritti Korpisoturien Huoltorahastoa, jonka sanottiin olevan parhaiten toimivan. Viherjuuren mukaan heillä oli melko laajaksi paisunut puhdetyötoiminta ja kilpailutoiminta. Puhdetöinä lähetettiin mm. kymmeniä tuhansia kirveenvarsia kotirintamalle.

Kilpailutoiminnasta

Valitustoimiston tehtävänä oli huolehtia myös varsin laajasta kilpailutoiminnasta. Hiihtourheilun katsottiin edistävän myös sotateimia. Rukajärven rintaman hiihtokilpailuista muodostui samalla myös sotien aikana Suomen mestaruuskilpailut. Teuvo Laukkanen voitti sekä Rukajärven mestaruudet, että myös sotien aikaiset Suomen mestaruudet.

Ajankuluksi Rukajärvellä järjestettiin mäkilpailut. Vanjärven taakse yhdistetyssä hyvin menestynyt Jussi Vainio rakennutti hyppymäen. Palloilulajit, paini ja nyrkkeily olivat myös varsin suosittuja. Kesäaikaan järjestettiin uinti ja uimahyppykilpailuja sekä kalakilpailuja, kilpailu jokaisen kalalajin kohdalla erikseen.

Kulttuurin puolella kirjoituskilpailuja, puhdetyökilpailuja tulokset julkaistiin suunnalla ilmestyvässä Korven Kaiku-lehdessä.

Rukajärven teatteri

Rukajärven teatteri aloitti itsenäisenä teatterina 6.6.1943, johtajaksi oli valittu Kasse Salminen. Teatterissa näyttelivät Sakari Halonen, Toppo Nousiainen, Veikko Forsberg ja Kerttu Salmi.

Teatterin ohjelmistoon kuuluivat ”Syntynyt terve tyttö, Olenko minä tullut haaremiin?”, Sysmääinen ja Palvelukseen halutaan.

Liitän tähän esitelmäni aiemmin 2019 Lieksan Rukajärvi-keskuksessa pitämäni esitelmän.

Rukajärven suunta - käsitteestä

Hyvin usein kuulee esitettävän nimen "Rukajärven suunta" sitä tarkemmin perustelematta, aivan kuten minäkin tein edellä. Ehkä parhaiten "Rukajärven suunta" käsite on selvitetty Pentti Perttulin teoksessa "Kirjoituksia Rukajärven suunnan veteraanien perinnetyöstä". Teos on Rukajärven suunnan historyyhdistyksen julkaisu⁴. Sen sivulla 39 on myös selostus Pentti Perttulin Marskin Majalla 19.9.2010 pitämästä esitelmästä, missä Perttuli selvittää laajasti Rukajärven suunta-käsitteen ja nimen syntyä.

Perttulin mukaan Rukajärven suunta vakiintui miesten suuhun rintamalla. Sodanaikaiset lehtikirjoitukset eivät puhuneet 14. D:sta, vaan joko Raappanan divisioonasta tai yleisimmin Rukajärven suunnasta. Myös Päämaja käytti Rukajärven suunta nimeä omissa päivittäisissä lehdissä yleisesti julkaistuissa raporteissaan.

Olen kuullut Perttulin pitävän lukuisia esitelmiä, missä hän selvitti kuulijoilleen Rukajärven suunta-käsitettä ja perusteli sen käyttämistä. Vähitellen Rukajärven miesten tai suunnan lottien saapuessa toiselle tai kolmannelle lomalleen tiedettiin jo miltä kohtaa rajan takaa ollaan tulossa. Perttulin mukaan: "Käsitteestä Rukajärven suunta tuli näin luonnollisen tuttu ja historiaan jäävä. Huomattavaa on, että Päämajan käyttämälle nimelle tuli virallinen leima ja luonne".

Perttuli katsoi, että myös luonto kuului olennaisena osana käsitteeseen. Rukajärven suunnalla taisteltiin erämaaoloissa. "Partiot kulkivat päivittäin edestakaisin lähes koko puolustuslinjan matkan eli vuorokaudessa yhteensä 400 km. Se merkitsi sitä, että miehet kävelivät kenttävartiopuolustuslinjaa vartioidessaan viikossa peräti 2.800 km. Isäni mukaan tämä oli sodan vaarallisin ja joukkueensa jäsenten mielestä vastenmielisin tehtävä. Sotilaita kaatui vihollispartioitten väijytyksissä.

Rukajärven suunnan historyyhdistyksen sotahistoriatyössä olemme verranneet kaatuneita muiden rintamien tappioihin. Erämaasodan tappiot ovat suhteellisesti hiukan suuremmat verrattaessa kaatuneitten määriä kiinteän rintaman kaatuneisiin.⁵

Rukajärven suunnan tappiot⁶

- kaatuneita 2.700 – 2750 laskutavasta riippuen⁷
- kokonaistappiot 7.200

Rukajärven suunnalla taisteli.

- hyökkäysvaiheessa 25.000 miestä,⁸
- asemasotavaiheessa 12.000 - 15.000 miestä
- Rukajärven suunnalla taisteli täydennysmiehet ja siirrot huomioituna 35.000 miestä
- Lisäksi 1.000 lottaa⁹

Keskustelin Perttulin kanssa usein nimenomaan "Rukajärven suunta-käsitteestä".

Palatessamme Ilomantsissa pidetystä 14. divisioonan perinneyhdistyksen kokouksesta,

⁴ Pentti Perttuli: Kirjoituksia Rukajärven suunnan veteraanien perinnetyöstä 22.5.2011.

⁵ Leevi Kuokkasen ja Pentti Kärkkäisen esitelmät Lieksan Rukajärvi-keskuksen opaskoulutuksessa 2013

⁶ Leevi Kuokkasen ja Pentti Kärkkäisen esitelmät Lieksan Rukajärvi-keskuksen opaskoulutuksessa 2013

⁷ Ossi Laineen esitelmä Lieksan Rukajärvi-keskuksen opaskoulutuksessa 2013, julkaistu Rukajärvi-keskuksissa nimiluettelon muodossa.

⁸ 14. D:n esikunnan asiakirja joukkojen vahvuusilmoitus päämajaan vuodelta 1941.

⁹ Leevi Kuokkasen ja Pentti Kärkkäisen esitelmät Lieksan Rukajärvi-keskuksen opaskoulutuksessa 2013

missä käsiteltiin em. yhdistyksen nimen muuttamista alkuperäiseksi, eli Rukajärven suunnan (14. divisioonan) perinneyhdistys, minkä veteraanit olivat perustamisasiakirjaan merkinneet Perttuli antoi minulle henkilökohtaisen erityistehtävän. ”Sinun tulee tästä kokouksesta tehdä tarkat muistiinpanot ja sinun tulee huolehtia myös siitä, että Rukajärven suunta nimeä ei käytetä väärin. Perttuli halveksi myös Rukajärven tunnuksen hänen mukaansa väärän värisen standaarin käyttöä. Perttuli kutsui ”falskin väriseksi” standaariksi. Perttulien mukaan väärän värisen rintamatunnuksen tekijä ei ollut Perttulilla tiedossa. Se oli tullut käyttöön joskus 1990-luvun lopulla. Tämän ymmärtää vain se henkilö, joka oli itse toiminut Rukajärven rintamatunnusta käsittelevän toimikunnan jäsenenä Rukajärven rintamalla v. 1942 syys- lokakuussa. Myös Rukajärven merkillä varustettu lippu oli valmistettu samoilla väreillä, mitä Perttuli ei hyväksynyt. Rintamalla merkkitoimikunnan kokoukseen osallistui myös komentaja Raappana ja hän ratkaisi sen, että R-merkistä tuli Jatkosodan arvokkain tunnus. Komentajalle itselleen luovutettiin Rukajärven rintamatunnuksen hopeinen merkki joulunaattona 1942.

Perttuli oli itse valmistuttanut Rukajärven rintamatunnuksella varustetun standaarin v. 1993, jolloin Rukajärven suunnan historiikkitoimikunta oli saanut valmiiksi veteraanihaastattelujen keräystyön. Standaari luovutettiin kaikille veteraanihaastatteluihin osallistuneille 23 veteraanille ja Antti Tuurille. Veteraanit kutsuivat kirjallisesti riveihinsä kirjailija Antti Tuurin kirjasarjan valmistuttua ja nimesivät hänet ”Rukajärven veteraani honoris causa”.

Mistä muusta Rukajärven suunta tunnetaan yksilöidysti

- 1) Rukajärven rintama oli ainut yhtymä, joka oli suoraan Päämajan alainen.
- 2) Rukajärven suunnan joukot ylittivät Suomen rajan Jatkosodassa ensimmäisenä. Jussi Kekkonen johtama Rajajääkäripataljoona ylitti rajan Kuhmossa Miinoan kiven tienoilta 2.-3.7.1941.
- 3) Rukajärvellä syntyi ensimmäinen suurmotti ”Omelian motti”
- 4) Rukajärven suunnalta tehtiin kolme suurinta partiota vihollisen selustaan
 - a. Muurmannin radalle 14.-23.1.1942, 1924 miestä ja 268 hevosta
 - b. Jeljärvelle 14.3.-17.3.1943, 581 miestä
 - c. Suopassalmelle 27.3. – 31.3.1944 yhteensä 189 miestä
- 5) Rukajärven rintamalla käytiin Jatkosodan viimeiseksi jäänyt taistelu Tahkokoskella 16.8.1944
- 6) Rukajärven rintama oli ainut Mustaltamereltä Jäämerelle ulottuvalla rintamalinjalla, joka säilytti hyökkäysvaiheen asemansa sodan loppuun saakka.

Rukajärven suunta tunnetaan poikkeuksellisen korkeatasoisesta kulttuuritoiminnasta.

- Rukajärven suunnalla ilmestyi Korven Kaiku lehti
- Rukajärven suunnalla toimi Korven radio
- Rukajärven suunnalla oli oma teatteri, orkesteri, useita kuoroja ja muu vahva kulttuuritarjonta
- Rukajärven rintaman Huoltorahasto oli tehokkain, tuottoisin ja parhaiten toimiva.
- Rukajärven rintaman hiihtäjät voittivat kaikki Suomen mestaruuden Jatkosodan aikana

Sodan jälkeen Rukajärven suunta tunnetaan sotahistoriatyöstään, missä veteraaneja on haastateltu ylivoimaisesti eniten.

Rukajärven rintaman taidetta esitelmä

Tenho Tikkanen

Lieksan Rukajärvi-keskus 9.6.2019

Esitelmän aiheeksi on annettu Rukajärven rintaman taidetta, mikä on hyvin laaja ja tämän otsikon alle mahtuvat rintaman kuvataide, musiikki, teatteri kuin myös kirjallisuus. Tässä yhteydessä emme voi unohtaa rintaman rakennustoimintaa emmekä vireää jokaista sotilasta koskettavaa puhdetöitten tekemistä. Puhdetyöt olivat laajin rintamataiteen osa. Se koski melkein jokaista rintaman sotilasta ja lottaa.

Rukajärven rintaman tunnusta voitaneen pitää tunnetuimpana Jatkosodan taideteoksista. Rintamatunnus vahvisti Rukajärven rintaman yhteenkuuluvuuden tunnetta pitkälti vielä sotien jälkeenkin.

Valistustoimisto

Ensiksikin organisaatiosta voidaan sanoa, että rintaman kulttuuri- ja vapaa-ajan toimia johti divisioonan valistustoimisto. **Rukajärven suunnan Valistustoimisto (4200)**, Valistustoimiston sotapäivämerkintöjä on tehty 1.1.1942 – 25.11.1944 väliseltä ajalta. Valistustoimiston ensimmäisenä päällikkönä toimi kapt. Akseli Kaskela. Häntä seurasi 14.5.1942 tehtävään valittu kulttuurimies Matti Viherjuuri. Kumpikin näistä henkilöistä lukeutui suomalaisen yhteiskunnan kulttuuriväen hyvin tuntemaan, voi sanoa aikansa yläluokkaan, joilla on pitkä ansioluettelo suomalaisessa yhteiskunnassa. Hyvät johtajat valitsevat pystyvät alaiset, jotka osaavat antaa tunnustusta työntekijöilleen. Siksi Rukajärven rintama tunnetaan laadukkaasta kulttuuryöstään vielä sotien jälkeenkin.

Mainittakoon vielä, että jokaisessa pataljoonassa oli nimetty valitusupseeri papin lisäksi.

Akseli Kaskela, (Valistustoimiston päällikkö 14.5.42 saakka)

SVUL:n 2. Suomen Suurkisat 1956 – SVUL:n silloiset urheilujohtajat vasemmalta Liisa Orko, J.W. Rangell, Kauno Kleemola, **Akseli Kaskela** ja Yrjö Valkama vastaanottamassa urheilijoiden paraattia Töölön Pallokentällä kesäkuun lopulla 1956 sateisen sään vallitessa.

Akseli Kaskela (vuoteen 1927 *Akseli Caselius* 26. maaliskuuta 1900 Varkaus – 27. toukokuuta 1979 Helsinki) oli suomalaisen liikuntakulttuurin voimahahmo. Hän oli SVUL:n ja Suomen Hiihtoliiton puheenjohtaja sekä sosiaalineuvos.

Viherjuuri Matti (Valistustoimiston päällikkö, 14.5.1942 lähtien)

Matti (Mauritsi) Viherjuuri (19. toukokuuta 1912 Helsinki – 8. maaliskuuta 1987 Helsinki) oli suomalainen kamarineuvos ja mainostoimisto Markkinointi Viherjuuri Oy:n (sittemmin Evia Oyj) perustaja ja toimitusjohtaja.

Viherjuuren vanhemmat olivat päätoimittaja Leonard Maurits Viherjuuri ja Kaisu Aarnio. Hän pääsi ylioppilaaksi 1929 ja valmistui filosofian maisteriksi 1934.

Viherjuuri työskenteli aluksi Helsingin Sanomien toimittajana ja Kuusinen Oy:n mainospäällikkönä. Vuonna 1955 hän perusti yhdessä vaimonsa Kaija Viherjuuren kanssa *Markkinointi Viherjuuri*-nimisen mainostoimiston. Viherjuuri oli Markkinointi Viherjuuren toimitusjohtajana 1955–1971 sekä vuodesta 1972 yhtiön hallituksen puheenjohtajana.

Matti Viherjuuri oli perustamassa MTV3 yhtiötä ja hänen toimistonsa kehitti mm. yhtiön "pöllö-tunnuksen".

Kauko Kokkonen, (Korven radion päällikkö, 24.4.1942 lähtien)

Korven Radion toimittajana ja kuuluttajana toimi tunnettu kulttuurivaikuttaja näyttelijä **Kauko Arvid Kokkonen** (31. maaliskuuta 1916 Nurmijärvi – 7. lokakuuta 1992 Helsinki). Hän oli näyttelijä. Kokkonen esiintyi sotien jälkeen mm. useissa Spede Pasasen elokuvissa.

Kokkosella oli pitkä ura, joka kesti yli 50 vuotta. Hän esiintyi myös *Komisario Palmu* -elokuvissa, *Kaasua, komisario Palmu!* ja *Tähdet kertovat, komisario Palmu*. Kokkonen esiintyi myös elokuvissa *Täällä Pohjantähden alla*, *Kankkulan kaivolla*, *Pieni luutatyttö*, *Pekka Puupää*, *Villin Pohjolan salattu laakso*, *Pekka ja Pätkä Suezilla*, *Pekka ja Pätkä mestarimaalareina*, *Radio tekee murren* ja *SF-paraati*. Isokokoinen ja roteva Kokkonen nähtiin usein poliisin sivuroolissa.

Kokkonen muistetaan myös teatterinäyttelijänä. Hän esiintyi pitkään myös Radioteatterissa.

Kokkonen oli Korven radion päällikkö ja toimi juontajana monissa varsin taidokkaasti rakennetuissa Rukajärven rintamalla järjestetyissä juhlatilaisuuksissa.

Rakennustaide

Rukajärven rintaman rakennuksia emme voi unohtaa tässä yhteydessä. Tunnetuimmat rakennukset olivat arkkitehti **Eino Pitkänen (9.1.1904-11.8.1955)** käsialaa. Rukajärveltä tuotiin sodan jälkeen Suomeen useita rakennuksia, joista tunnetuimmat ovat Marskin Maja ja Rukapirtti. Marskin Maja oli Rukajärven rintaman 75-vuotislahja ylipäällikölle ja Rukapirtti puolestaan 14. divisioonan komentaja E.J. Raappanan komentopaikka. Marskin Maja pystytettiin Lopelle, Punelajärven rannalle ja Rukapirtti Lieksan Suomujärven rannalle, mistä se siirtyi nykyiselle paikalleen Ilomantsin Parpeinvaaralle.

Nämä edellä mainitut rakennukset suunnitteli arkkitehti **Eino Pitkänen**. Hänen isänsä oli Kuopiossa rakennusmestarina toiminut Antti Pitkänen, jonka suunnittelema rakennuksia on säilynyt Kuopion seudulla. Eino Pitkänen kirjoitti ylioppilaaksi Kuopion lyseosta vuonna 1923 ja aloitti syksyllä arkkitehtuurin opinnot Teknillisessä korkeakoulussa. Pitkäsen opiskeluaikaisia töitä ja ensimmäisiä suurempia töitä on hänen vuonna 1929 suunnittelemansa Carlsonin tavaratalo Kuopiossa.

Pitkänen valmistui diplomiarkkitehdiksi huhtikuussa 1931. 1930-luku oli rakentamisessa hiljaista aikaa, mikä lienee ollut syynä siihen, että Pitkänen opiskeli myös opettajaksi Rauman seminaarissa. Hän valmistui opettajaksi toukokuussa 1932 ja valittiin jo samana kesänä Kajaanin seminaariin piirustuksen, veiston ja kaunokirjallisuuden opettajaksi.

Opettajan työn ohella Eino Pitkänen osallistui suunnittelukilpailuihin, josta mainittakoon **lisalmen kirkon suunnittelukilpailu**, jonka Pitkänen voitti. Samoihin aikoihin hän alkoi suunnitella ensimmäisiä rakennuksiaan Kajaanin kaupungille. 1930-luvun puolesta välistä, siihen asti kunnes hän perusti oman arkkitehtuuritoimiston vuonna 1940, Pitkänen työskenteli Kajaanin Puutavara Osakeyhtiössä suunnittelijana. Eino Pitkäsen päätyö on hänen suuri vaikutuksensa Kajaanin kaupunkikuvan muuttumiseen vanhasta puutalokaupungista nykyaikaiseksi kivikaupungiksi.

Eino Pitkäsen suunnittelema olivat 1935 valmistunut **poliisitalo ja Kainuun Sanomien painotalo**, joka rakennettiin kahdessa vaiheessa 1936 ja 1938.

Sodan jälkeen vanhoja asemakaavamääräyksiä kierrettiin, mutta 1900-luvun alun kaavat olivat periaatteessa voimassa 1960-luvulle asti. Toisen maailmansodan pommitusten jälkeen Kauppakadun alue rakennettiin uudelleen. Ensimmäisessä vaiheessa rakentui kadun pohjoispuoli. Yleisilmeen loi Eino Pitkänen. Uusien liikeytalojen rakentaminen merkitsi myös Kauppakadun levenemistä. Professori Otto-livari Meurman laati yhdessä arkkitehti Olli Kivisen kanssa Kajaanin keskusta-alueen asemakaavan uudistusta 1940 alkaen. Kaavaehdotus hyväksyttiin 1964, jolloin Kauppakadun pohjoispuoli oli jo rakennettu.

Nurmekselaisille niin tuttu funkisrakennus **Nurmeshevi** on arkkitehti Eino Pitkäsen v. 1939 suunnittelema. Rakennuksen käyttötarkoitus ja ulkoasu on pääosin säilynyt alkuperäisenä. Sisäosia on muokattu alakerran ja kellarikerroksen osalta vuosien saatossa voimakkaasti rautakaupasta ravintolaksi.

Hän suunnitteli myös **kauppalan kansakoulun**, joka vihittiin käyttöön v. 1949. Koulurakennus on säilynyt sisäosiltaan alkuperäisenä luokkahuoneiden ja juhla/liikuntasalin osalta.

Arkkitehti Pitkänen on ansioluettelo on pitkä. Vähemmän tunnettua on, että hän teki myös teollisuuslaitosten suunnitelmia ja Säkylässä sijaitseva Lännen Sokeritehtaat, eli toimitusjohtaja Pentti Perttuli käytti aseveljeään Eino Pitkäästä tehdaslaitosten suunnittelussa ja rakentamisessa apuna.

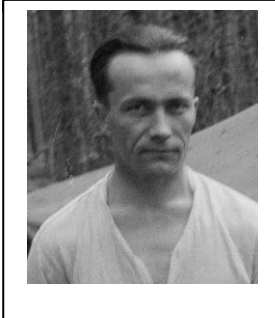
Puhdetyöt

Puhdetyö tarkoittaa perinteisesti sisätyötä, jota voitiin tehdä hämärän aikaan, kun ulkotöihin ei päästy. Sana sai erityismerkityksen jatkosodan aikana, jolloin sillä tarkoitettiin rintamamiesten erityisesti asemasodan aikana käsityönä tekemiä muistoesineitä.

Rukajärven rintamalle erämaasotiin osallistuvista sotilaista voitaneen sanoa yhteisenä piirteenä, että he olivat oppineet jo kodeissaan selviytymään ja toimimaan puutteellisissa oloissa erämaassa. He olivat vähään tyytyväisiä, omatoimisia, vaatimattomia ihmisiä, jotka noudattivat esimiestensä käskyä kirjaimellisesti. Viime sotiin osallistuneista sotilaista melkein jokainen rintaman sotilas teki puhdetoita ja varsin usein juuri nämä omin käsin tehdyt esineet ovat ne kaikkein kallisarvoisimmat sotamuistot.

Valtakunnallisissa puhdetyökilpailuissa Rukajärven rintaman sotilaat menestyivät hyvin. Ilmavalvontakomppanian (982 IsK) vääpelinä toiminut **Bo Bjurström** voitti v. 1943 valtakunnallisen puhdetyökilpailun. Valtakunnallisen puhdetyökilpailun teos kuvaa taitelijan puolisoa ja esikoistyttä. Ks. Rintamataidetta s. 37.

Lutnantti O. Puranen voitti 24.11.1942 päättyneen Rukajärven suunnan puhdetyömessarin arvon "Korpisoturi veistoksellaan. Puranen sai 4. palkinnon "Ilves-veistoksellaan.

Kirjalliset työt sodanaikana ja sodan jälkeen

Rukajärven suunnan taisteluista on kirjoitettu reilusti yli 300 teoksessa. Rintamasotilaiden ja lottien kirjoitustyö alkoi pääosin vasta sotien jälkeen. Sotienajan kirjeenvaihto kotirintaman kanssa oli hyvin suosittua. Yhdistyksemme perustajajäsenet Kyllikki Villa ja Ermei Kanninen ovat julkaisseet teokset, Villa "Tyttö Sodassa - Kenttälötkö kirjeitä 1941 - 1944, v. 2006 sekä Kanninen Rukajärven luutnantti - Kenttäpostia sotasensuurin takaa", v. 2012. Pari vuotta sitten tuli esille, että tk. upseeri Toivo V. Narvan ns. "Aarre Arkku" sisälsi 700 kirjettä. Tämä kirjeenvaihto paljastaa sotasensuurista huolimatta asiasta perillä olevalle paljon salaistakin rintamatietoa.

Postikorttien lähettäminen oli varsin yleistä. Rukajärven rintamalle valmistettiin kokonaista 28 postikortin sarja. Valistustoimisto huolehti korttien tilaamisesta. Sen sotapäiväkirjasta ilmenee, että kortteja oli tilattu vielä sodan lopullakin eli 21.8.1944 100.000 kpl. Saatavana oli myös värillisenä painoksena taiteilija Arnold Tilgmainin kuvittamia (Metso, Hirvi, Poro) Rukajärvi-tunnuksin varustettuja postikortteja (ks. Rukajärven rintaman taidetta Jatkosodan ajalta s. 50-53.).

Kirjallisuus

Rukajärven suunnalla järjestettiin useita kirjoituskilpailuja, jotka julkaistiin myöhemmin teoksena "Miehet kertovat". Myös lotilla oli omat kirjoituskilpailunsa, ja runokilpailut.

Sotien jälkeen monet näihin sodanaikaisiin kirjoituskilpailuihin osallistuneista sotilaista ja lotista jatkoivat kirjallisia töitään kirjailijoina, **Veli Lumiala, Lauri Kumlin, Onni Palaste (Bovellan), Urpo Korhonen, Reino Leppänen, Sakari Satamo ja Matti Viherjuuri.**

Emme unohda sodan aikaisia autenttisia muistiinpanoja, joista mainittakoon mm. Pentti Perttuli. Hänen sodanaikaiset muistelmansa "Pentti Perttuli Rukajärven suunnalla, julkaistu 11.10.2011 on todella arvokas kokonaisuus. Tämän teoksen sisältöön ovat iskeneet silmänsä myös monet yliopistotutkijat. Alkuperäinen teos on esillä Lieksan Rukajärvi-keskuksessa arvokkaimmalla paikalla "Marskin vitriinissä." Tähän teokseen Perttuli on ehtinyt Jatkosodan alkupuolella kirjoittaa myös runoja, joista mainitsen vain yhden "Rakotuli" (teoksen sivulla 86), kannattaa lukea.

Perttulin laatimat sotapäiväkirjat ovat todellisia taideteoksia värillisine karttapiirroksineen.

Kauko Kärkkäinen, "Seitsemän nappia" yksi hausimmista, **Kalle Sutinen sotatie**, yksi harvinaisimmista, mikä hakkaisi oman maan sotakirjallisuuden Väinö Linnan Tuntematon sotilaa tai vaikkapa Jaroslav Hasekin maailmankirjallisuuden merkkiteoksen "Kunnon sotamies Sveijk.

Yksi arvokkaimmista kokoelmista on Rukajärven suunnan historiikkitoimikunnan ja siihen jatkona Rukajärven suunnan historyyhdistyksen veteraanihaastattelut valokuvakokoelmineen. Niissä pääsevät ääneen oikeat etulinjan sotilaat, muistelmia ei ole kirjoitettu toimistossa, vaan korvessa ja polun varrelta, siellä missä kaikki todellisuudessa tapahtui. Ne pitävät sisällään elämän koko kirjon, totuudet sellaisina kuin sotilas, lotta sen itse oikeasti koki. Tämä on mielestäni todellista Rukajärven rintaman taidetta sanallisessa ja kuvallisina otoksina.

Runot

Rintamalla kirjoitettuja runokokoelmia ei ole julkaistu. JR 10:n joukkueenjohtaja **Mooses Huovisen** 155 sivua käsittävä runokokoelma on laajin. Lotille järjestettiin runokilpailu. Voittajaa ei saatu selville, mutta kilpailussa jaettiin kaksi toista palkintoa, myöhemmin tunnetuksi kirjailijaksi noussut **Kyllikki Villa** ja kamarineuvos **Laila Halme** saivat jaetun toisen palkinnon. Villa ja Halme toimivat Tiiksjärven lentokentän ilmavalvontatehtävissä. Lotat on haastateltu ja Laila Halmeen haastattelun ote on julkaistu Rukajärvi-keskuksen

youtube-kanavalla "Lottana Rukajärvellä". Kyllikki Villa on Rukajärven suunnan historiayhdistys ry:n perustajajäsen.

Rukajärvellä kirjoitettiin runomittaan sovitettuja säkeitä jatkuvasti mm. vieraskirjoihin, syntymäpäivälaja-adsesseihin. Komentajan täyttäessä 50 vuotta linnoitustyömiesten lahjaksi luovuttamaan kirveen lapaan oli kaiverrettu Kalevalamittaan sovitettu runo;

Iski puuta kirvehellä
Tempaisi tasaterällä
kerralla hyväkki hirret
pahat puolella menevi."

Samoin lotat olivat riimitelleen Kalevalamittaiset säkeet onnittelukorttiin.

Musiikki

Rukajärven rintaman musiikkitoiminta oli monipuolista ja laajaa. Rintamalla toimi kuoro jokaisessa pataljoonassa tai vastaavasti tykistörykmentissä. Rukajärven kuoro oli 100-jäseninen. Tykistön 60-jäsenisen kuoron nimeksi oli valittu karnaatit. Nämä kuorot esiintyivät erilaisissa juhlatilaisuuksissa ja myös eripuolilla järjestetyissä asemiesiltamissa.

Rukajärven rintamalla toimi 24 jäseninen puhallinorkesteri, soittokunnan kapellimestari oli Paavo Asikainen. Korven radion studio-orkesterissa soitti 8 jäsentä. Studio-orkesteria johti useimmiten Kauko Kokkonen.

Kuva SA-kuva 116 495,
RSHYry/arkisto Arvo Kuikka

Rukajärven orkesterin jäsenen Arvo Kuikan (11.2.1924-22.5.2015) mukaan sävellystyötä teki vain Antero Hytinkoski, jonka tunnetuin sävellys oli "Iilta Vansjärvellä":

<https://www.youtube.com/watch?v=BIQoqKKSLZE>

Ks. myös video "Neljäs aselaji": <https://www.youtube.com/watch?v=UEGu22JaM74>

Arvo Kuikka toimi Puolustusvoimain ylikapellimestarina v. 1967 - 1984)

Rukajärven teatteri, teatterinjohtaja Kasse Salminen

Rukajärven Teatteri oli yksi kuudesta jatkosodan aikaisesta niin sanotusta sotateatterista. Muista sotateattereista poiketen Rukajärvellä teatterilla ei ollut kotipaikkaa, vaan se kierteli pitkin rintamaa.

Teatterin avajaisnäytäntö oli:

Syntynyt terve tyttö 11. syyskuuta 1943.
Ohjelmistoon kuului sen lisäksi kolme muuta näytelmää:

- * *Olenko minä tullut haaremiin,*
- * *Sysmälainen ja*
- * *Palvelukseen halutaan.*

Viimeksi mainitun ohjasi Kerttu Salmi, kolmen muun ohjauksesta vastasi teatterin johtaja Kasse Salminen.

Kuvassa Kasse Salminen ja Ellen Perälä.

Kasse Salmisen koko sodanaikainen aineisto on esillä Lieksan Rukajärvi-keskuksessa

Rukajärven teatterilla oli tilat Rukajärven keskustassa, mutta se toimi pääosin kiertävänä teatterina. Teatteritalon piirustuksista neuvoteltiin 11.3.1944, mutta rakennussuunnitelma jäi Tiiksassa kirjastotalon kanssa suunnitelman asteelle.

Rukajärven Teatterin toiminta loppui Rukajärven kylässä heinäkuussa 1944, jolloin toinen ryhmä muutti Tiiksaan.

Viimeisen näytöksensä teatteri antoi Lieksassa. Teatteri henkilökunta kotiutettiin osin syyskuun lopulla v. 1944 ja teatterin johtajan läksiäiset pidettiin 4.11.1944 Lieksassa. Näytös innoitti nimimerkki "opaksen" (Vernerin Veistäjä) runoilemaan muistosäkeet toimintansa lopettavalle pidetyille Rukajärven rintamateatterille.

Korven Kaiku

Korven Kaiku: Rukajärvellä ilmestyi Korven Kaiku niminen rintamalehti, päätoimittaja oli Rafael Piha 10. tiedotuskomppaniassa Rukajärvellä palvellut sotilasvirkamies. Korven Kaiku ilmestyi sodan aikana kaikkiaan 1006 kertaa ja lehden viimeinen numero ilmestyi 7.11.1944.

Korven Kaiku-lehteä arvostettiin yleisesti, niinpä Heikki Eteläpää lausui kirjassa "Jees Teatteria" mm.: "Sen sivuilta löytyy muutenkin kulturellia panostusta enemmän kuin muista rintamalehdistä. Osa ansiosta lienee kirjattava luutnantti Vernerin Veistäjän tilille."

Maalaus- ja kuvataide

Usein eri yksiköitten sotapäiväkirjat olivat varsin koruttomia. Ohjeet sotapäiväkirjojen laatimisesta olivat tarkat. Pentti Perttulin sotapäiväkirjat ja muistelmat olivat yleisestä linjasta poikkeavat. Sotapäiväkirjat sisälsivät taidokkaita karttoja ja väritettyjä piirroksia.

Monet sotilaat tekivät omia muistiinpanoja ja piirroksia. Taiteilija Kosti Ahosen, Bo Bjurstömin, Pentti Perttulin ja Pentti Lehtisen muistiinpanot piirroksineen ovat varsinaisia taideteoksia. Perttulin sota-aikaisista muistelmista on tulossa yliopistollisia tutkimuksia, viimeisin tutkimus ja seminaariesitelmä on Turun yliopistossa Marika Honkaniemen tekemä tutkimus.

Rukajärven rintamalla toimi myös lukuisa määrä kuvataiteilijoita, joista on olemassa Rukajärven suunnan historiikkitoimikunnan jäsenten Pentti Perttulin, Martti Soikkelin ja Tenho Tikkasen 4.6.2009 julkaisema 72-sivuinen Rukajärven rintaman taidetta Jatkosodan ajalta näyttelyesite. Tässä teoksessa on tarkemmin tuotu esille rintamataidetta kuvineen. Tässä esityksessä luettelo taiteilijoista. Varsinainen esittely em. teoksessa.

- **Kalle Halonen**, (6.12.1899-13.2.1947), **Eino Halonen**, (11.4.1915-4.7.1941), **Erkki Matilainen** (25.4.1913-7.2.1986), **Toivo Jutila**, (21.3.1906-13.6.1973), **Bo Bjurström** (23.5.1916-13.5.1993), **Pentti Lehtinen**, (8.12.1922-23.2.1999), **Kosti Ahonen**, (12.8.1920-12.11.2003), **Sven Bertel Grönvall**, (10.4.1908-20.3.1973), **Erkki Olavi Martikainen**, (7.10.1920-21.4.1979), **V. Lindström** (Rukajärvi-maalaukset 22.3.1944), **Tuntemattoman lotan maalaus**.

Mainittakoon, että aitojen Rukajärven rintaman teosten näyttely on ollut aiemmin esillä vain Marskin Majalla. Lieksan Rukajärvi-keskuksessa on nyt avattu pysyvä näyttely.

Sotien jälkeinen tuotanto

Lieksan Rukajärvi-keskuksessa on esillä myös joitakin teoksia sotien jälkeiseltä ajalta, mitkä esittelen erikseen suullisesti.

- Lieksalaisen taidemaalari Heikki Elmen työ "Raja" v. 2013
- Lieksalaisen taidemaalari Irene Kiiskisen työ "Partisaanit" v. 2012

<p>Sotien jälkeistä taidetta tämäkin.</p>		<p>Rukajärven rintamatunnus on monen veteraanikodin koriste.</p> <p>Oheinen rintamatunnus on moottorisahaveiston maailmanmestari Erkki Rytkösen käsialaa juuri uusitun Vieremän Seuralan seinällä. Rukajärven suunnan historyyhdistyksen lahjoitus.</p>
---	---	---

SA-kuvan 156544 kuvateksti: Rynnäsen talo, jossa partisaanit tappoivat emäntä Eeva Rynnäsen ja hänen molemmat lapsensa Tuulikin ja Seijan. Pielisjärven pitäjän Kuorajärven kylän Sormivaara 1944.08.02

Partisaanien uhreja sodan lopulla tuli enemmänkin. Lieksan hautausmaalla on "v. 1941 - 1944 Sodan siviiliuhrien" muistokivi.

Heikki Elme: "Raja" v. 2013

Työ kuvaa lieksalaisen nuorukaisen sodan pelkoa. Sota oli läsnä koko ajan synkin värein.
Taiteilija Heikki Elme v. 2013

Lieksan aitojen teosten näyttelyn pystyttivät 22.5.2019 sisarukset Jatta Kettunen ja Ritva Kilpeläinen, Seppo Rähä ja Tenho Tikkanen.

Lähteet:

- RSHYry, arkisto, sotapäiväkirjat, SA-kuvat, wikipedia-nettisivusto
- Rukajärven rintaman taidetta Jatkosodan ajalta, Perttuli, Soikkeli, Tikkanen, v. 2009
- Jees Teatteria, Heikki Eteläpää, v. 2002 ja Korven radio, Reino Leppänen, v. 1987
- Otteita Valistustoimiston sotapäiväkirjasta 20 sivua, Tenho Tikkanen 28.12.2008
- Pentti Perttuli Rukajärven suunnalla, Tikkanen, Soikkeli, Kuokkanen, Huttunen v. 2011
- Rukajärven rintamataidetta valokuvanäyttelyn avaus, Tenho Tikkanen Lappajärvi, v. 2012
- Erkki Matilainen näyttelyn avaus lisalmessa, Tenho Tikkanen esitelmä, v. 2013
- Kauko Kärkkäinen, "Seitsemän nappia"
- Marika Honkaniemen yliopistollinen tutkimus – Taiteeksi naamioitua propagandaa: suomalaiset ja saksalaiset viralliset sotavälökuvat museoteoksina toisen maailmansodan näyttelyvaihdossa
- Rukahovin tarina, <http://www.rukajarvensuunnanhistoriayhdistys.fi/historiayhdistys/vuokatin-urheiluopiston-rakentaminen-satumainen-tarina/>

Rukajärven suunnan Valistustoimisto (4200), Valistustoimiston sotapäivämerkintöjä on tehty 1.1.1942 – 25.11.1944 väliseltä ajalta. Puhtaaksikirjoitti Tenho Tikkanen 26.12.2008.

Valistustoimistoon kuului kaikkiaan n. 200 sotilasta ja esiintyjää.

Seuraavassa on koottu otteita Valistustoimiston sotapäiväkirjoista. Kooste ei ole kattava ja otteet kuvaavat vain sitä miten laajaa Rukajärven suunnan joukkojen kulttuuri- ja harrastustoiminta sodanaikana on ollut.

Sotapäiväkirjamerkinnöistä ilmenee kulttuuritoiminnan lisäksi myös joukkojen fyysisen kilpailu- ja harrastustoiminta pääpiirteittäin, samoin kuin myös puhdetöitten määrä ja myös se miten joukot osallistuivat menehtyneitten aseveljiensä perheiden elannon kohentamiseen keräämällä siihen varoja ja osallistumalla myös asevelitalojen rakennustöihin.

Valistustoimisto järjesti kotiseutuvierailut, asevelitapahtumat ja erilaisia viihdytystilaisuuksia Rukajärven lisäksi myös suunnan joukkojen kotipaikkakunnilla. Rukajärvellä ilmestyi Korven Kaiku niminen lehti (yhteensä 1006 numeroa, ks. 7.11.44), siellä toimi Korven Radio, Rukajärven teatteri, orkesteri ja 100-jäseninen kuoro sekä lisäksi joukko-osastoissa toimi myös omia mieskuoroja ja pienempiä orkestereita ja esiintyjäryhmiä.

Valistustoimisto oli organisoimassa varsin mittavaa tuotantotoimintaa. Rintamajoukot, valmistivat sotapäiväkirjan mukaan 17642 kirvesvartta ja 1070 sahanpääpuita (ks. 22.2.43), valmistivat pärevasuja, lapionvarsia (ks. 2.9.43), keräsivät myytäväksi pihkaa (ks. 14.7.43) ja polttivat tervaa (ks. 16.7.43). Rintamalla toimi kaksi voimalaitosta ja saha.

Paraskaan sotapäiväkirja ei kerro kaikkea. Valistustoimisto ei tiedä mitään Eino Halosesta, koska kersantti Eino Halonen (Esik./II/JR 52) kaatui heti jatkosodan ensimmäisenä päivänä 4.7.1941 Kuhmon Sivakassa saamiinsa vammoihin 20.KS:ssa. Sotapäiväkirja ei tunne myöskään rintamalla tuotteliasta Halosen suvun jäsentä Kalle Halosta, mutta hänestä löytyy tietoa netistä (www.eemeli.fi), jonka mukaan: ”Kalle osallistui kolmeen sotaan, kansalaissotaan, talvisotaan ja lopulta jatkostaan. Näiltä vuosilta ovat peräisin lukuisat Rukajärvellä maalatut kylä- ja luonnonmaisemat.” Lisäksi Kalle Halosen töistä löytyy ansiokasta tietoa lapinlahtelainen tietokirjailija Minna Kettunen v. 2001 ilmestyneestä teoksesta ”Halosen taiteilijasuku.” Yksi Halosen taitelijasuvun jäsenistä Erkki Halonen toimi III/JR 10 komentajana. Rukajärven rintamalla Halosen nimeä kantaa Ontajärven kylän kohdalla pohjoisesta työntyvä niemi. Halosen johtamat joukot III/JR 10 sijoittuivat jatkosodan alussa Ontajärven ”Halosenniemeen” ennen kuin ne määrättiin muuttamaan Rukajärven päätien varren tukikohtia vartioimaan keväällä 1942.

Sotapäiväkirjat eivät tunne matrikkelitaitelija kuvaamataidonopettaja Erkki Matilaista ja Kosti Ahosta lukuunottamatta myöskään taiteilija Toivo Jutilaa eikä Rukajärven suunnan komentajan lähettinä toiminutta Pentti Lehtistä. Lehtinen sai innostavan oppinsa nimenomaan v. 1906 syntyneeltä Toivo Jutilalta, joka olisi voinut luopua sotilasurastaan ikänsä perusteella jo 1.11.1941. Jutila toimi rintamalla sodan

loppuun saakka. Jutila ja Lehtinen ovat sodan jälkeen tehneet mittavan kuvataiteilijan uran, kuten myös Kalle Halonen, Erkki Matilainen ja Kosti Ahonen.

Valistustoimiston sotapäiväkirjaan on tehty merkintöjä sodanjälkeisestä matrikelitaiteilija Erkki Matilaisesta, Kosti Ahosesta, jotka menestyivät rintaman taitokilpailuissa kuten myös kaikista muista taiteilijoista, jotka osallistuivat Rukajärven suunnan em. puhdetyö- ja taitokilpailuihin, joista seuraavassa otteita (ks. spk. 8.6.42 ja 23.11.43).

OTTEITA Valistustoimiston (4200) sotapäiväkirjoista:

1.1.42 Soittokunta lähti JR 10:een, jossa soitti jumalanpalveluksessa klo 10.00 siirtyi sen jälkeen JR 52:een, jossa piti neljä soittotilaisuutta. Paluu klo 16.00.

1.1.42 klo 15.10 saapui sanomalehtimiesretkikunta Repolasta. Siihen kuuluivat päätoimittajat Kirsti Saikkonen ja Jussi Kukkonen Kajaanista, K. Piilonen ja J.K. Saarinen Iisalmesta sekä Kainuun sk. piirin valistusohjaaja E. Kantelo Kajaanista. Retkikunta yöpyi DE:n alueella.

9.1.42 Näyttelijä Martta Kontula palasi lomaltaan.

11.1.42 Järjestettiin viihdetilaisuus DE:n viihdeparakissa, esiintyjinä Martta Kontula, lotta Mirjam Muikku (lausunta) vänr. Kauko Kokkonen, alik. E. Väisänen (hanuri) ja stm. H. Vento sekä soittokunta. Ohjelmassa kiertueen suosittuja numeroita sekä muutoksina ”Rukajärven jää” ja Rukajärven polkka” Tilaisuudessa käytettiin ensi kerran vastahankittua väliverhoa. Läsnä oli n. 230 henkilöä.

13.1.42 klo 15.00 Kiertue Kokkonen – Kontula – Vento – Väisänen sekä soittokunta esiintyi Rukajärven teatteritalossa klo 15.00 JR 52:lle ja klo 19.00 Lin RP 421:lle.

15.1.42. Lnt. Matti Viherjuuri ilmoittautui komennettuna 10. Ttus.K.sta val.upseerin käyttöön.

15.1.42 Ryhdyttiin harkitsemaan pärekkeiden käyttöä valaistustilanteen helpottamiseksi. Ltn. Atte Kettunen selosti päreiden valmistuksen ”Korven Kaiussa” julkaistavaksi. Esittelyssä os. 1:n päällikkö pani asian pöydälle päreiden osalta, sen sijaan ryhdyttiin pärekkeiden hankintaa koskeviin tiedusteluihin.

16.1.42 Laadittiin esitys radiolähetysten aikaansaamiseksi D:n alueelta ja D:n joukkoja sekä kotiseutua varten.

19.1.42 Saatiin ltn. P.Sorvalin ilmoitus, että 14.D:n radiolähetystä varten varataan puoli tuntia 8.2.42 tapahtuvassa asevelilähetyksessä.

3.2.42 Hankittiin työkaluja ja valaistusvälineitä Rukajärven teatteria varten.

5.2.42 Lähetettiin Novaja-Tiiksaan kenttäpostitoimiston henkilökunnan käyttöön yksi tammipeli.

9.2.42 Klo 12.00 Kiertue, mukana vänr. Vesterdahl, lähti esiintymään 964 V.K:een ja os. Reimaniin Merguban kylään. Paluu klo 21.00.

9.2.42 klo 15.00 Lähetettiin PM:n kirjelmä radiolähetysaseman saamiseksi DE:n käyttöön. Saapui 10 kpl:n radiolähetys

17.2.42 Saapui 60 radiota.

19.2.42 Kiuruvedeltä yksikköön 4285 mv. Aug. Rätty ja mv. Joel Huttunen. Lähtö 22.2.42.

26.2.42 saapui 5000 kpl laulukirjaa ”Korven Kaikuja” Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy:ltä Joensuusta.

28.2.42 Alkoivat **14 D:n hiihtomestaruuskilpailut Rukajärven maastossa**. Matka oli 18 km jaa joukko-osasto kahtena sarjana, A-sarjassa JR 10, JR 31 ja JR 52 sekä KTR 18, joukkueet 15-miehisinä, B-sarjassa Raja JP 6, Kev.Os. 2, Pion P 24, VP 30, Rask.Psto 29, joukkueet 6-miehisiä. Mies-kohtaiseen kilpailuun osallistuivat ?? kaikki yksiköt 2 edustajalla.

A-sarjan voitti KTR 18, 10 parhaan keskiaika 1,28,09, 2) JR 10 -1,30,04, 3) JR 31- 1,32,55, 4) JR 52 - 1,35,26.

B-sarjan tulokset: 1) RajaJP 6 - 1,30,46, 2) Kev.Os. 2 - 1,31,52, 3) Rask.Psto 29 - 1,32,46, 4) Pion.P 24 – 1,34,04, 5) VP 30 – 1,36,18.

Mieskohtaisen kilpailun voitti kers. Teuvo Laukkanen, Raja JP 6 – 1,23,34, 2) alik. E. Hartikainen, KTR 18 – 1,24,54, 3) Tkm. O. Holopainen, KTR 18 – 1,25,19, 4) Kers. Karppinen, kl. KTR 18 – 1,25,24, 5) Kers. J. Heikkinen, JR 31 – 1,25,52, 6) stm. O. Martikainen, JR 31, 7) Kers. E. Kauppinen, 8) alik. T. Honkanen KTR 18, 9) Ylikers. O. Bovellan, JR 10, 10) alik. H. Tapaninen KTR 18.

Mieskohtaisen kilpailun voittaja sai kenr.maj. Raappanan lahjoittaman palkinnon, 20 parasta divisioonan hankkiman pikarin. Joukkuekilpailussa jaettiin voittaneille joukkueille kummallekin radio, josta toinen divisioonan, toinen 10. T.tus.K:n lahjoittama. A-sarjan voittajan 10 parasta ja B-sarjan voittajan 4 parasta miestä saivat kukin lusikan.

Palkintojen jaon toimitti klo 18 Rukajärven teatteritalossa alkaneessa tilaisuudessa 14 D:n komentaja. Ohjelmassa oli lisäksi runsaasti ohjelmaa, jota suorittivat ltn. J. Kaakinen (lausunta), rva Martta Kontula, vänr. Lohta?, ja vänr. K. Kokkonen (laulu), tanssipari Frisk ja Hall, 60-miehininen kuoro ja 20-miehininen orkesteri.

2.3.42 tuli JR 10:stä puhelinilmoitus, että kotiseudulta oli yksikköön 4285 tullut kotiseutuvierailijoina maanvilj. Aug. Rätty ja maanvilj. Joel Huttunen. Annettiin heille käsky paltessaan ilmoittautua C:n valistusupseerille.

9.3.42. Rukajärven teatterille saatiin **sähkövalo ja puhelin**.

9.3.42 Järjestettiin upseeriruokalassa rouva Martta Kontulan jäähyväisjuhla. Läsnä oli n. 15 DE:n upseeria. Juhlan aikana pidettiin lukuisia puheita ja suoritettiin erilaista ohjelmaa.

14.3.42 Nurmeksen edustajain kunnallislautakunnan esimies Uuno Kojonen ja rovasti Vaaranen klo 7.00 suunniteltu lähtö oli viivästynyt, jolloin he olivat menneet tuttavansa vänr. Puumalaisen luo ATp:aan. Täällä oli käsikranaatteja tarkasteltaessa yksi kranaatti räjähtänyt, jolloin Kejonen sai sirpaleita päähänsä ja vietiin A-os/35. KS:aan. Rov Vaaramo sai vähäisiä vammoja, jotka sidottiin. Hänen vahva turkkinsa pelasti hänet pahemmilta seurauksilta. Rov. Vaaramo lähti päivemmällä kotimatalle.

Rouva Kejonen kutsuttiin kiireesti Nurmeksesta miehensä luo.

15.3.42 klo 12.10. Saatiin tietää rva Kejosen saapumisesta 35. Ks:aan.

28.3.42 Tilattiin seppele laskettavaksi kunnallislautakunnan puheenjohtaja Uuno Kejosen haudalle 1.4.42 D:n puolesta.

26.3.42 Viestikomentaja hyväksyi esityksen **kaikkiin puhelimiin liitettävästä varoituslipusta ”Ryssä kuuntelee”** sekä radiokoneisiin liitettävästä varoituslipusta, jossa käsitellään putkien polttamisen seurauksia.

27.3.42 Kenttäkirjasto nro 4 sijoitettiin Rukajärven teatteritalolle ja nro 5 II/KTR 18:aan.

11.4.42 Lähetettiin Korven Kaikuun tekstiä D:n taitokilpailusta.

15.4.42 D:n komentaja hyväksyi esityksen Korpisoturien taitokilpailun toimeenpanemisesta suostuen itse palkintotuomariksi.

17.4.42 Valmistui uuden laulukirjan käsikirjoitus. D:n marssilaulusävellysten esitystilaisuus.

22.4.42 Annettiin Rukajärven teatterille **peitenimi "Kynttilä"**.

23.4.42. Korven radion alkajaisohjelman esiintyjät lähtivät Rukajärvelle. Kapt. Kaskela tutustui samalla kertaa radioasemaan ja studioon.

D:n komentaja ilmoitti pitävänsä puheen Korven radion alkajaisiltana.

24.4.42 Korpisoturien taitokilpailuun ensimmäiset työt tulivat edusten pytty- ja tuohityösarjoja.

24.4.42 "Korven Radion" ensimmäinen lähetys klo 20.00 – 21.45. Ohjelmassa D:n komentajan puhe, kapt. Kaskelan puhe, vänr. Kokkosen ?? lauluja, mm. ltn. Puputin kirjoittama rapsodia "Kotirintamalta Rukajärvelle" joka kuvaa D:n tähänastisia vaiheita; edelleen duettoja (kopr. Melkki ja Lehtinen) ja kvartettilaulua (edelliset alik. Koironen ja stm. Salo) hanurisooloja ja duettoja (korpr. Vento ja stm. Salo), balalaikka- ja kitarannumeroita (stm. Siikan ja Salo) kuunnelma "Yö majatalossa" (vänr. Kokkonen ja alik. A. Vuolle), sekä äänilevyjä. Kuuluttajana oli vänr. Kokkonen. Saatujen tietojen mukaan on lähetys saavuttanut suuren suosion ja kuulunut yleensä hyvin.

30.4.42 Tiedustelu saarnaaja Aug. Rädyn tulosta D:n pastorin käyttöön 19.5.-8.6.42 väliseksi ajaksi.

Saatiin uutta laulukirjaa "Kevätkaikuja" 10.000 kappaletta.

3.5.42 Esitettiin "**Korven marssia**" koskeva alte?? joukko-osastojen ja yksiköiden välisenä kilpailuna.

Taitokilpailuun saapui lisää kapineita.

9.5.42 Jaettiin uudet korsukirjastot seuraavasti:

DE 1, H.tsto, 14 DE 2 kpl, JR 10 4 kpl, JR 52 1 kpl, III/KTR 18 1 kpl.

10.5.42 **14 D:n valistusupseerien neuvottelupäivät** klo 9.30 ilmoittautuivat seuraavat val.ups.: vänr A. Heinonen (JR 10), kers. J. Heikkinen (III/JR 31), ltn. O.J.Alatalo (JR 52), ltn. E. Hanski (12.Pr.) vänr. U.Maijala (Kev.Os. 2), ltn. P.Perttuli (RjP 6), ltn. Y.Pouramo (VP 30), ltn. A.Toivanen (Pion.P 24), sot.past. M.S. Tyrkkö (II/KTR), vänr. O.Heiskanen III/KTR 18), sot.past. T.Väätänen (Rask.Psto 29), vänr. AEkholm (Kev.Psto/12Pr), vänr. A.Helin (LeLv 14), ltn. H.Niemi (HTK/14.D), P.Koivulainen ja korpr. V.Luukkonen (Lin.RP 421), vänr. A.Happonen ja sot.virk. O.Vainio (Lin.RP SAK 3), ltn. O.Latvus (35 LK) sekä DE:n valistushenkilöstö, yht. 25 henkilöä, joihin sisältyy myös lääkk.kapt. M.H.Nikkinen (II/KTR 18) esitelmänpitäjänä. Lisäksi osallistuivat neuvottelupäivien alustajina ja osittain mukanaolevina D:n sot.past. P.Malmivaara sekä ltn. M.Rossi (10.Ttus.K).

10.00 Avajaissanat esikuntapäällikkö, ev. ltn. J. Kivikari.

10.15. Joukkojen mielialaan vaikuttavat tekijät kapt. A.Kaskelan alustus.

11.00 Käynti viestivälinekorjaamossa ja tutustuminen radiovastaanottimien huoltoon. ltn. Lehtonen

13.00 Joukkojen omatoiminen viihdytystoiminta vänr. A.Heinosen alustus.

14.00 Sodanaikainen kansalaisopetus sot.past. M.S.Tyrkön alustus.

15.00 Suuren Huoltorahaston toiminta vänr. M.Tervaluodon selostus.

- Sanoma- ja aikakauslehtien tilaukset. vänr. Tervaluodon selostus-

16.00 Sotilaan mielialan lääketieteelliset tekijät. Lääk.kapt. H.M. Nikkinen esitelmä.

17.00 Sauna

20.00 Päivällinen

11.5.42 Neuvottelupäivät jatkuivat. Ohjelma:

9.30 Joukkojen kesäurheilutoiminta. kapt. A. Koskelan alustus.

10.30 Viihdytysmateriaalin hankinta ltn. M. Viherjuuren selostus.

13.00 Ajanvietekilpailut. ltn. M. Viherjuuren alustus.

13.30 Kenttälehti ”Korven Kaiku”. ltn. M. Rossin alustus.

14.15. Valistusupseerin ja sotilaspastorin yhteistyö sot. past. P. Malmivaaran alustus.

15.00 Kahvi ja päättäjäsanat. Läsnä osasto 1:n päällikkö, maj. Karhunen, joka puhui viimeisen alustuksen johdosta.

15.30 Tutustumismatka Korven Radion lähetyksasemalle ja studioon.

- Neuvottelupäivien mieliala oli vakava ja asioihin syventyvä ja henkilökohtainen kosketus osoittautui hedelmälliseksi. Alustusten aiheuttamat keskustelut olivat vilkkaita ja antoisia. – Osanottajille esiteltiin saapuneet Korpisoturien taitokilpailun työt.

20.00 Korven Radion lähetys Lotan päivän johdosta. Ohjelmassa torvisoittoa, 12.Pr:n kvartetin lauluesityksiä, vänr. V. Vesterdahlin puhe äidille ja lotalle sekä D:n marssikilpailun sävelmien esitys, johon liittyi kuuntelijain keskeinen äänestys. Kirjelaatikon ensimmäiset lähetykset luettiin.

- Tilattiin savolaisia murrejuttuja radioesiintyjä varten.

- Postitettiin laulukirjoja kahdelle kuorolle sekä kevätkaukuja eräille lisää pyytäneille yksiköille.

14.5.42 Kapt. A. Kaskela luovutti kotiuttamisen johdosta D:n valistusupseerin tehtävät ltn. M. Viherjuurelle.

27.5.42 klo 13.00 Kokoontui korpisoturien taitokilpailulautakunta upseeriruokalassa suorittaen kilpailuesineitten arvostelun. Kenr. Raappana, ltn. Kallio, ltn Viherjuuri, vänr. Linnala ja Tikanoja sekä stm. Sirviö.

19-22 Olivat taitokilpailuesineet näytteillä upseeriruokalassa. Runsaasti katsojia.

28.5.42 Hankittiin Korven Radiolle oma sotapäiväkirja.

29.5.42 Taitokilpailuesineet vietiin Rukajärvelle, jossa niiden näyttely avataan.

31.5.42 **Marskin syntymäpäiväadressi valmistui** puusta ja oli iltapäivällä nähtävänä upseeriruokalassa. Adressin suunnitteli ltn Viherjuuri apunaan alik. Sonkamo ja puuhun veisti kers. Väinö Pulkkinen, polttamistyössä apuna ltn. Lakio.

Rukajärven Teatteritalon **peitenimeksi** määrättiin **Kukko**.

Korven Radion **peitenimeksi Koroke**.

UUSI SPK:

7.6.42 Urheilu-upseerien päivät jatkuvat klo 13.00 Urheilujuoksukilpailu ja sauna (kapt. Heikkinen. Kilpailun aikana vihollisen tykistötulta kilpailuradan lähettyville.

8.6.42 Korpisoturien taitokilpailun pöytäkirja valmistui. Lautakunnan puheenjohtajana toimi kenrl.maj. E.J.Raappana ja jäsenenä ltn. K Lakio ja M.Viherjuuri, vänr. Linnala ja Tikanoja sekä stm. Sirviö. Kokous pidettiin 27.5.42 ja palkinnot jaettiin seuraavasti:

Puuesineiden sarja (yht. 20 esinettä, 14 kilpailijaa)

- 1.p. 2.000 mk stm. Esko Huotari, (4200) maljakko
- 2.p. 1.500 mk kers. O. Karjalainen, (4200), haarikka.
- 3.p. 1000 mk alik. Sakari Kokkonen (4354) pytty.
- 4.p. 750 mk korpr. Hugo Ilvonen, (4387) haarikka.
5. p. 500 mk korpr. Armas Korhonen, kelopuinen kantele.

Puuveistosten sarja (11 esinettä, 7 kilpailijaa):

1.p. 1.500 mk, 2.p 1.000 mk, 3.p, 750 mk, 4.p, 500 mk. Kohokuvista kers. Väinö Pulkkiselle (4361) ylimääräinen p. 500 mk ltn. V.A. Honkalalle veistoksesta "Tuppi Omelian motista",

- 1.p. 1.000 mk stm. Juho Puokkinen (3421) tuohituppi.
- 2.p. 750 mk samalle tuohikontti
- 3.p. 500 mk ylikers. Aatto Korhonen sokerirasia
- 4.p. 250 mk stm. Juho Pullinen virsut.

Maalausten sarja (8 teosta, 2 kilpailijaa):

- 1.p.1.500 mk alik. M.J. Sonkamo (4340) "Piippua polttava sotilas"
- 2.p. 1.000 mk ltn. E.Matilainen (4352) "Partiossa"
- 3.p. 750 mk alik. Sonkamo "Kevätmaisema".

Piirrosten sarja (26 työtä 11 kilpailijaa)

- 1.p. 1.000 mk ltn. E. Matilainen 4352 "Mylly"
- 2.p. 750 mk ltn. E. Matilainen 4352 "Huhtikuu"
- 3.p. 500 mk stm. Risto Kaikkonen 4287, pilapiirroksia
- 4.p. alik. M.Visanti 4250, "Muotokuva"
- 5.p. 250 mk kers. B.Bjurström (6260)

Esineitä oli kaikkiaan 75. Esineistä järjestetään kiertävä näyttely.

10.6.42. Esitettiin ohjelmatoimistolle toivomus, että Suomen Kansallisteatteri vierailuaan varten valitsisi soveliaamman näytelmän kuin ”Paluuni”, joka ei ole rintamalla otollinen sisältönsä puolesta eikä lavastuksenkaan nähden ole kiitollinen.

16.6.42 Leuannostokilpailu (14) voitti 14 vetoa kapt. U. Aapro.

17.6.42 Tieto Helsingin Kansanteatterin operettikiertueen esiintymisestä D:n alueella 6.-23.7. Ohjelmassa on Stoltzin operetti ”Odottomaton tytär” tai sirpaleohjelmaa. Esiintyjät ovat Sylva Rossi, Emma Väänänen, Elsa Turakainen, Hannes Veivo, Artturi Laakso, Matti Lehtelä, Toivo Niskanen sekä säestäjänä Anatl Sybinow.

19.6.42. Paltamon kotiseutuvieraat saapuivat mv. Kalle Keränen, huolto.laut.pj. Tauno Korhonen ja paik.pääl. Frans Mäkäräinen.

20.6.42. Kansallisteatterin kiertue tuli. Seurueelle tarjottiin iltatee ja majoitettiin sen jälkeen mahdollisimman mukavasti. Seurueen johtajana on ltn. Leevi Linko ja jäsenenä Helvi Lindelöf, Ruth Snellman, Eero Kilpi, Jussi Snellman, Uuno Mustonen. Näytelmän nimi ”Paluu”

25.6.42. Venäl. tykistö tuli rikkoi ikkunoita Rukajärven teatteritalossa sekä vahingoitti radiostudiorakennusta särkien ikkunoita ja lennättäen sirpaleita läpi seinien. Urkuharmonista lähti sälöjä.

Kansallisteatteri esiintyi ”Onnenpotkussa” Rask.Psto 29:lle, jolloin näytännön aikana tykistökeskitys osui esityshuoneiston läheisyyteen.

26.6.42 Kotkan kotiseutuvieraat sot.past. Urho Valtari, pankinjohtaja Eino Peltola ja mv. E.Alestalo ilmoittautuivat.

4.7.42 D:n leuannostokilpailut osallistujia n. 50, paras korpr. Hakkarainen I/KTR 18:sta tuloksella 23 kertaa. Palkintona verryttelypukuja ja housuja.

6.7.42 Lapinlahden kotiseutuvierailijoita, valt. vpj. Frans Väisänen, kansanh.laut.pj. Mauno Mykkänen, sk.esikun.jäsen Aku Väisänen ja kauppias Aro Venäläinen.

9.7.42 Suunnitelma Korven Kaiun paperinkulutuksen supistamiseksi 40 %:lla. Tähän päästään siirtymällä 6-päiväiseen painokseen julkaisemalla 8-sivuisia numeroita vain 2 viikossa sekä tarkistamalla jakelua.

Anottiin puhelimitse PM:stä korpr. Yrjö Piitulaisen komentamista 14 D:n käyttöön nyrkkeilyohjauskiertuetta varten sekä kapt. Ilmari Niemeläisen komentamista uintiluentokiertueelle.

14.7.42 Korpisoturien taitokilpailusta lunastettiin palkintoesineiksi 15 erilaista esinettä yhteishinnaltaan n. 2175 mk.

15.7.42 D:n komentaja kävi valitsemassa 10 esinettä Suomen Marsalkan majan koristeiksi korpisoturien taitokilpailusta.

17.7.42 **D:n ampumajuoksumestaruuskilpailut** JR 52:ssa, Tulokset:

1. ltn. Arnkil, 4340, aika 35,55; 2. vänr. Jalomies 4290, aika 43,26, 3.ltn. Holmström J 4355 aika 43,51, 4. vänr. Vaimio J 4250 aika 44,15, 5. vänr. Urkio V 4340 aika 44,31, osanottajia 14.

Aliupseerit ja miesten sarja: 1. korpr. Oksa O it. aika 37,23, 2. kers Karppinen O 4340 aika 38,08, 3. alik. Aarnio 4250 aika 38,33, 4. tkm. Turunen A 4340 38,59, 5. stm. Kokko T 4290, 39,19 osanottajia 76.

19.7.42 Supistettu Korven Kaiun painosta 8400:sta 5900_een, mikä sivuluvun supistamisen tekee n. 45 %:n vähennyksen paperinkulutukseen.

31.7.42 Todettiin Hels. Sanomissa n:o 200/1942 Joukon rintamamiehiä lähettämä yleisön osaston kirjoitus, jossa paheksuttiin Helsingin Kansanteatterin vierailun lyhyttä, jonka johdosta etulinjan miehet eivät ehtineet esityksiä näkemään. Asian johdosta puhuttiin JR 10:n val.ups:n kanssa ja päätettiin ”Korven Kaiussa” selostaa teatterivierailujen järjestelyn puolta yleensä.

Taitokilpailun lunastamattomat työt palautettiin tekijöille.

5.8.42 Kalakilpailun tulokset:

1. Haukisarja kers. E Hyyryläinen DM:n Kaukopartio, 14,2 kg Tsirkka-Kemistä uisteltu. Palkinto rullavapa.
2. stm. Toivo Lamela 12 Pr, 12,3 kg Ahvenjoki pitkäsiima, Palkinto pitkäsiima ja haavi.
3. stm. Pekka Kokkonen ja Viljo Väisänen, JR 52, 11,4 kg, Kuollunkijärvi, uistimella. Palk. haavi.
4. Korpr. Yrjö Drake 5/KTR 18 9,9 kg Rukajärvi, pitkäsiima. Palkinto haavi.

Ahvensarja:

1. korpr. Eino Arbelius 8/JR 10, 1560 gr, ongella Palkinto pitkäsiima ja haavi.
 2. tkm. Urho Kuutti KTR 18 1470 gr, Kuollunkijärvi.
 3. alik. P Har 35 Tal.K, 1360 gr
 4. kapt. A Aspo, I/KTR 18, 1350 gr Joutsjärvi Haukikoukulla.
 5. stm. Aarne Kukkonen III/JR 31, 1350 gr Kuollunkijärvi uistin.
 6. alik. A. Nevalainen PM:n Kaukopartio 1350 gr, Muujärvi, ongella 31.7. siis viimeisenä päivänä.
- Säynesarja:

1. ylikers. Ahti Nurminen 1./RP 3, 2650 gr, Lieksanjärvi, pitkäsiimalla, Palkinto pitkäsiima ja haavi.
2. kers. Veikko Sairela 1.Asekorj.K, 1850 gr, Lieksanjärvi hauenkoukku
3. korpr. Urho Eskelinen ja jääk. Reino Ginne RjP 6 1450 gr, Ondajärvi, pitkäsiima
4. korpr. Oiva Meriläinen ja stm. E Nevalainen 35 LK, 1100 gr Pajarinjärvi, pitkäsiimalla.
5. alik. Niilo Ahlsten ja Vilho Karjalainen, 14. DE 1000 gr Novinkajärvi pitkäsiimalla

Lahnasarja:

1. Alik. Niilo Ahlsten ja Vilho Karjalainen 14 DE, 2250 gr Novinkajärvi, pitkäsiimalla, palk. pitkäsiima ja haavi.
2. korpr. Juho Ahtiainen RjP 6 2000 gr Roksjärvi.

6.8.42 **Korven Kaiun kirjoituskilpailun** ”Oma aselaji, paras aselaji” lautakunta kokoontui arvostelemaan lähetettyjä 20 kirjoitusta. Lautakunnan muodostivat ltn. Mikko Rossi 10.Ttus.K:sta sekä kapt. M. Helojoki ja vänr. V. Vesterdahl 14 DE:sta. Palkinnot jakaantuivat:

1. ltn. M. Heikkilä 4387 500 mk,
2. lotta Kerttu Turunen 6816 300 mk
3. stm. V. Komulainen 4224, ja korpr. Lauri Kalevi, 4352, 200 mk
4. stm. V. Korkeakoski, huolto, 100 mk sekä 5 kpl kirjpalkintoja

14.8.42 Tampereen teatteri saapui esiintyen illalla Jukolassa.

16.8.42 Tampereen teatterin kiertue ilmoittautui. Sen muodostavat johtaja Kaarlo Aarni sekä näyttelijät Elsa Aarni, Emmi Jurkka, Aili Montonen, Marja Rankkala, Oiva Salo, Yrjö Hämäläinen, Paavo Toivonen,

harmonikansoittaja Arvo Nyström sekä JR 10:stä ajaksi 16.-31.8. komennettu alik. Arno Kallio, yht. 10. Järjestelijän on mukana alik. Juho Hujanen. Teatteri esitti Hugo Kirschin operetin "Espanjatar". DE:ssä suurella menestyksellä. Illalla tervetuliaisillanvietto seurueelle.

18.8.42 Asemiesillan henkilöstö lähti käsittäen torvisoittokunnan, mieskuoron "Karnaatit" sekä solisteja, yht. n. 60 miestä, johtajana vänr. Kauko Kokkonen.

20.8.42 Asemiesilta n:o 29 lisalmesta, kuuluttajana ltn. Matti Viherjuuri ja ohjelmansuorittajina 14 D:n soittokunta, tykistön asemieskuoro "karnaatit" vänr. Kauko Kokkonen, korpr. Salo, ulkopuolisina avustajina laulajattaret Elli Pihlaja ja Sylvelin Långholm sekä stm. G. de Godzinsky. Illan menestys osoittautui varsin hyväksi.

Korven Radio välitti asemiesillan Kuopion lähetyksenä.

30.8.42. Tampereen teatteri esiintyi Pion.P 24:ssä lähtien sen jälkeen kotimatalle. Mennessä on lentokentällä Tiiksjärvellä näytäntöjä 30.-31.8. Kiertueen lopullinen lähtö tapahtuu 31.8. Kiertue on pitänyt 32 näytäntöä sekä 1 radiolähetyksen. **Katsojia on ollut kaikkiaan n. 12.000.** – Kiertueen jäsenet saivat muistoksi "Korpisoturit kertovat" teoksen.

30.8.42. **Elokuun viisiottelun loppuottelu Novaja Tiiksassa** VP 30:n järjestämänä. Osanottajia 90, kilpailut kestivät 14-17.30. 5-ottelun voitti

1. alik. Laine V, KTR 18, 370
2. kers. Kontio J, VP 30, 365
3. vänr. Huuskonen V, JR 52, 364,5

100 M:n voitti vänr. Kulo T, 11,7, kuulan kers. Litiä I, 15,00, pituushypyn korpr. Nykänen R, 648, Käsikran.heiton stm. Jäntti A, 58,83, 1500 m:n sot.virk. Mäki U, 4,38. Joukkuetulos 2. sivua jäljempänä.

A-sarja 1. KTR 18, 2855,5, 2. JR 10 2789,5, 3. JR 52 2699,5

B-sarja 1. RjP 6 1416,5, 2. Rask.Psto 29, 1414,5 3. It.Joukot 1406,5, 4. VP 30 1383,0, 5. LNK/14.D, 6. PionP 24, 7. III/JR 31

C-sarja Esik.K/14 DE, 681,5, 2. 51.AutoK 668,0, 3. 28.Kss.K, 664,0, 4. I.Kiu.K, 5. 35.Tal.K, 6. Asekorj.K., 7. 16.SPol.K

11.9.42. **Rukajärven valtauksen 1-vuotispäivä.** Val.tston järjestämä ohjelma. D:n komentajan päiväkäsky, ev. J.O. Hannulan puhe, korviketarjoilu. klo 10.00 lipunnosto Rukajärvellä, JR 10. Klo 10.00 katselmus JR 52:ssa, avustamassa soittokunta. DE:ssä päiväkahvit. Soittokunta 25.KS:ssa molemmilla osastoilla. – Yleisradiossa ohjelmaa.

Esiteltiin 14.D:n tunnusmerkkiä koskeva kirjelmä, joka sisältää merkkikilpailun.

15.9.42. Saatiin 20 karbidilamppua, 20 taskulamppua pattereineen....Lähetettiin Korven Kaikuun artikkeli D:n merkistä sekä karbidilampuista.

13.10.42. Merkkilautakunta kokoontui klo 13.00. Seuraavat tekijät pääsivät palkinnoille.

1. palkinto kers. Bo Bjurström,
2. palkinto alik. Sonkamo ja
3. palkinto ltn. M. Viherjuuri.

26.10.42. Korven Radion koelähetys eri aaltopituuksilla.

UUSI SPK:

27.10.42. Sensuurikertomus palautettiin PM:aan. Korven Radio: Saunakilpailun tulos julistettiin.

5.11.42. Vanha agregaatti todettiin perin huonokuntoiseksi, josta syystä se siirrettiin 35. Autokorjaamon tarkastettavaksi ja perusteellisesti uusittavaksi.

7.11.42. Joulupaketit. Neuvoteltiin yhteyslotan kanssa ”korsuvanhimman pakettien” valmistamisesta, jolloin yhteyslotta esitti Tiiskan lottien talkoilla keskuskauppiainissa. Samalla suunniteltiin korvikkeen saantia pakettiin, saantia jouluporsaspiparkakkujen paistamista paketteja varten.

Tavaraa saatiin: joulupaketteihin taskupeilejä 2000 kpl, patenttinappeja 9 gr. – Lisäksi 500 kpl teosta ”Erämaan sankareita”.

12.11.42. **Kirjoituskilpailun kirjapalkinnot** lähetettiin seuraaville: kers. Armas Korolainen, 4359, alik. Martti Ruotsalainen 4271, stm. Viljo Ilkka, 4321, ylikers. Voitto Aho, 4430, alik. Voitto Hurtig, 5425.

14.11.42. Vepsäläiskiertue saapui käsittäen 4 tyttöä ja 1 pojan, valvojana kansak.op. Olga Naukkarinen. Mukana lisäksi puhujana ltn. Sakari Vapaasalo ItäKarSE:stä.

15.11.42. Kotiseutuvierailut. PM tiedustellut kotiseutuvierailua Lin.RP 421:een Polvijärveltä kirkkoherra Toivo Immonen, piiriesimies Eino Tuomi ja Aarne Vehviläinen 11.-29.11.42.

Vepsäläiskiertue DE:ssä, menestys omalaatuinen ja ehdoton. Komentaja erittäin kiinnostunut.

17.11.42. Kuvakeräys. Ryhdytty kokoamaan valistus- ja viihdytystoimintaan liittyviä kuvia PM:n käskyn mukaisesti.

D:n merkki. kiertämässä olleet merkkiluonnokset palanneet kierrokseltaan.

18.11.42. Korven Kaiku: PM:n supistamiskäskyn johdosta esitetty painokseen supistamista 4000 kpl:seen eli 1/3:lla.

Puhdetyökilpailu. Palkintolautakunta, johon kuuluivat maj. Kontio, kapt. P. Suursaari, el.lääk.kapt. Stenberg, ltn. Malinen, ltn. M.Viherjuuri ja vänr. V.Vesterdahl. Lautakunta työskenteli klo 14.30-17.30 kuuli D:n komentajan mielipiteen ja päätti jatkaa työtään **19.11.42 klo 13.00**

Puhdetyökilpailu. Kilpailulautakunta kokoontui jatkamaan työtään päätyen seuraavaan ratkaisuun:

Joukkuekilpailu: voittaja III/JR 31, joka oli ainoa täysisivumääräinen (20 esinettä) joukkue.

Mieskohtainen kilpailu:

1. p. ja D:n puhdetyömestari ltn. O. Puranen, RjP6 työ ”Korpisoturi”, puuveistos.
2. p. vääp. Erkki Rännäli, JR 10 (4288), tuohirasia.
3. p. alik. Sakari Kokkonen III/KTR 18, (4354) puinen leili, sekä stm. Eino Uhlbäck III/JR31 (4244), tuohinen puukontuppi,
4. p. alik. Toivo Kilpeläinen, III/KTR 18 (4354), puinen haarikka sekä ltn. O. Puranen, RjP 6, ilvesveistos, sekä ltn. Kaino Saloniemä, VP 30 (4360), puinen sarkka, sekä stm. Eino Uhlbäck, III/JR 31, tuohinen suolapullo sekä stm. Eino Uhlbäck, III/JR 31, tuohinen sokerirasia.

Kunniamaininnat: Korpr. Niilo Isola III/JR 31 (4212) luutuppi; stm. Ilmari Keurulainen, JR 10, tuohilaukku; kers. V.Pulkkinen, VP 30, puuveistos; ltn. H.Söderman, Pion.P 24 (4379), puuhaarikka. Päätös oli yksimielinen.

Joukkuekilpailun palkintona annetaan III/JR 31:lle ”Korpisoturien taitokilpailussa palkittu öljyvärimaalaus.

20.11.42. Korsuvanhimman joulupakettiin saadaan mm. korviketta 150 gr. sekä i aski Työmiestä.

Korven Kaiun kotiseutukirjeenvaihtajiksi ovat paikalliset aseveliyhdistykset nimenneet: toim. Leo Tevala (Iisalmi), alikers. Arne Rautelin (Liekksa), kapt. Viljo Haataja (Kuhmo), kirkkoherra U.N. Taipale (Pyhäjärvi), past. Kauko Hirvonen (Lapinlahti), opettaja Tyyne Räsänen (Rautalahti).

Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä lähetti 10 kpl Maalaisliiton Eduskuntaryhmän tervehdyksellä varustettua Antti J. Rantamaan teosta ”Parlamentin palkeilta Kollaanojen kattahille”. Lähetettiin kiitoskirje Sos.dem. eduskuntaryhmälle.

22.11.42. **Itsenäisyyspäivä.** D:n komentajan aloitteesta tehtiin esitys itsenäisyyspäivän viettämisestä Maaselän sotilasläänin alueella. Tarkoitusta varten annetaan jokaiselle aseveliyhdistykselle 10.000 mk sekä lähetetään sankarihaudoilla luettava D:n komentajan ja joukkojen tervehdys. Tarkoitukseen käytetään ”Korpisoturit kertovat” kirjan tuotto sekä 25.11. toimitettavan päivärahakeräyksen tuotto.

Puhdetyökilpailu. Palkintoesineet valokuvattiin ja hankittiin valokuvattuja sinettejä, joissa esiintyy D:n merkki.

Puhdetyökilpailua selostava artikkeli lähetettiin Korven Kaikuun. Tekijä on ltn. Vilho Hyttinen. 10.Ttus.K.

24.11.42. **Puhdetyökilpailu.** Valokuvamateriaali Korven Kaikua varten järjestetty. Palkintoesineet (9 kpl) lähetetty kiitotavarana Lieksaan ja edelleen Helsinkiin.

25.11.42. Korven Kaiku. Sukevan aseveliyhdistys ry:n kirjeenvaihtajaksi ilmoitettiin op. Artturi Juntunen, Kalliosuo Iskola, Kajaanin aseveljet ry:n konttoristi Erkki Kivi ja Sotkamon rakennusmestari Antero Järvikivi.

27.11.42. **Kirjeopiskelu.** Pellervon kirjeopiston seinäjulisteet saapuivat. Rukajärven teatteritalon uunit on korjattu ja Sali siten auttavassa talvikäyttökunnossa.

29.11.42. Korven Kaiku. Kirjeenvaihtajaksi ilmoitettu Vuolijoen aseveliyhdistys ry:n puolesta Juho Kemppainen os. Kajaani Vuottolahti ja Sukevan aseveliyhdistys ry:n puolesta op. Artturi Juntunen Kallionsuo Iskola.

30.11.42. R-merkit. Lähetettiin rykmenttien ja vastaavien valistusupseereille mallikuvat, joiden mukaan suunnan merkkejä ryhdytään valmistamaan.

2.12.42. Puhdetyökilpailu. D:n mestaruuden voittaneelle III/JR 31:lle luovutettiin alikers. M. Sonkamon maalaama ”Korpisoturien taitokilpailussa palkittu öljyvärimaalaus ”Rukavaaralla”.

Kansantanhukiertue DE:ssä, 2 näytäntöä, menestys hyvä, ohjelma virkistävästi ja samalla valistavasti erikoislaatuinen.

3.12.42. R-merkki piirretty nahalle ja monistettu, koska kysyntä osoittautunut hyvin suureksi.

9.12.42. **Suunnan merkki.** PM:lle tehtiin anomus suunnan merkin vahvistamiseksi virallisesti. Suunnan merkkiä tilattu Suomen Kultaseppä Oy:tä 8.000 merkkiä 26 mm sekä 1.000 kpl 18 mm.

14.12.42. Joulujakelut tuntemattoman sotilaan joulupakettien sekä korsunvanhimman joulupakettien osalta valmistuivat: 13.000 ja 1.990.

17.12.42. **Huumorikilpailun** lautakunta kokoontui, jäsenenä mm. vänr. V. Vesterdahl. Kiertueet: Kahlekuningas 35-LK:ssa lähtien sitten paluumatkalle.

20.12.42. Lähetetty vankileireille joulupaketit, sisältäen mm. shakki-, tikka- ja laivastopelejä sekä pikkujättiläistä.

24.12.42. Joulupaketit. Täydennetty pakettien jakelua.

Jouluohjelma klo 15.00- aattojuhla DE:ssä

Korven Radio: Runsaasti jouluohjelmaa mm. tiernapojat, laulua, musiikkia ym. Varsin kiire ja työntäyteinen päivä.

25.12.42. Jouluohjelma. Klo 9.30 jumalanpalvelus DE:ssä.

Korven Radios. Välitetty Lahden ohjelmaa sekä omaa musiikkiohjelmaa, esittäjinä Colina Boys sekä muut omat voimat.

26.12.42. Kotiseutuvieraat. Varpaisjärven edustajat mv. Pentti Ruotsalainen, poliisi Johannes Yli-Sirviä, mv. Aarko Eskelinen, kaup. Juho Paldan ja väep. Hugo Vepsäläinen saapuivat. 2.1.-10.1.43.

Merkki: Suunnan merkkiä tuli 2 kpl hopeisena sekä 3 kpl tavallisessa asussa. Merkki todettiin erittäin onnistuneeksi.

27.12.42. Merkki. **Rukajärven suunnan merkki luovutettiin hopeasta tehtynä kappaleena D:n komentajalle.** Sen vei lähetystö, johon kuuluivat. ev. Tähtinen JR 10:stä, 1 ups. III/JR 31:sä 1 aliups. JR 52:sta ja 1 stm. RjP 6:sta sekä 1 tykistöupseeri. Komentaja julkatoi suuren tyytyväisyytensä merkin johdosta.

30.12.42. Lähetettiin pyynnöstä suunnan merkin piirustukset JP 5:lle ja it-yksikölle 1658.

Joulupaketit: Todettiin, että Lieksan Huoltokeskuksen ilmoituksen mukaan tuntemattoman sotilaan **joulupaketteja tuli 14.349 kpl.**

1.1.1943 Juhlat: DE:n päiväjuhla, ohjelmassa ylipäällikön päiväkäskey, viulu- ja hanurisooloja, yhteislaulua ja kahvitarjoilu.

Huoneistot: RjP 6:n uuden valistustalon ja kanttiinin avajaiset, ltn. Viherjuuri läninä pitäen puheen.

7.1.43. Rukajärven suunnan puumerkkien osto ja myynti erittäin vilkasta.

10.1.43 Kotiseutuvierailut. Varpaisjärven edustajat JR 10:ssä – Esiteltiin III/KTR 18:n anomus vierailusta lisälmeen, Lapinlahdelle ja Kiuruvedelle 4.-10.2.43 nimellä ”Tornin Tykkipojat” Vahvuus on 1+9+8+= 18 johtajana kapt. T. Linnala.

13.1.43. Mus.kapt. P. Asikaiselle pidettiin illalla lähtöjuhla, jossa esikuntapäällikkö kiinnitti hänen rintaansa suunnan neljännen merkin. Lisäksi ltn. Viherjuuri luovutti hänelle puisen suunnan merkin.

Merkit: Lieksan-Pielisjärven aseveliyhdistys ry. tilasi 20 puista merkkiä myyntiä varten.

Kiertueet: Viihd.tsto ilmoitti kiertueesta, joka lähtee Helsingistä 17.1. ja johon kuuluvat johtajana korpr., näyttelijä Aulis Hämäläinen sekä jäsenenä korpr. Suuntala (laulu) ja Tauno Marttinen (hanuri)

sekä taitovoimistelijata Loistovuori ja kumpp. ” (korpr. Loistovuori, alik. Helo ja korpr. Kanerva) Kiertue viipyy 3 viikkoa.

Tunnusmerkit: Aunuksen Heimosoturipataljoonan anomus saada luopua os. Kuussaaren tunnusnauhasta esiteltiin ja luopumisoikeus myönnettiin.

20.1.43. Musiikki. Ltn. Ilkka Kaakinen luovutti **D:n komentajalle JR 31:n marssin**, säv. Martti Similä. Tilaisuuteen liittyi marssin esitys Korven Radiossa ylimääräisessä lähetyksessä.

23.1.43. **D:n viestimestaruuskilpailut** reitillä Rukavjärvi-Ontrosenvaara, yht. 50 km viitenä osuutena. klo 10-13,30, pakkasta n. 22-24 astetta.

Voittaja III/KTR 18, toisena III/JR 31, kolmas I/JR 10. Viestikilpailu radioitiin, lähtöpaikalta, kahdelta vaihtopaikalta ja maalista, selostajina vänr. Kokkonen sekä vänr. U Heinonen, vänr. M. Sorvari ja kapt. L.J. Rusanen. Suoritus onnistui erittäin hyvin.

24.1.43. Merkit. Saatiin suunnan pienikokoisen merkin mallikappale sekä isoja merkkejä 1.000 kpl.

Pianovirittäjä Lehtikainen lähti takaisin Juukaan. Lasku oli 1600 mk.

25.1.43. Kellonkorjaamo. Esikuntapäällikkö hyväksyi kellonkorjaamon perustamisen.

Soittokunta lähti Kuopioon.

27.1.43. **Kirjeopiskelu**. Lähetettiin PM:n koulutusosastolle selostus kirjeopiskelijoista ja –opiskelusta.

Colina Boys AHSP:ssä. Esitysten päätyttyä seuruetta kuljettava hevonen joutui yhteenajoon auton kanssa, jolloin korpr. Vento loukkaantui. Repolan sairaalaan vietyä hänellä todettiin lantionmurtuma.

29.1.43. Kotiseutuvieraat. Keiteleen edustajat ilmoittautuivat paik.pääll. Arvi Vesterinen, kunnallislautak. puh.joht. Jalmari Jääskeläinen, mv. Kauko Saastamoinen sekä kunnankirjuri Kalervo Alho. He kulkivat tuomisineen 25.KS:n kautta JR 52:teen.

Palkinnot. 4320:lle tilattu 5 suunnan merkillä varustettua palkintopikaria Suomen Kultaseppä Oy:ltä.

6.2.43 Ltn. Koljas uuden soittokunnan kapellimestari ilmoittautui ltn. Viherjuurelle.

7.2.43. Jääpallomailoja saapui 20 kpl.

8.2.43. D:n Nyrkkeilymestaruuskilpailut.

Nurmeslaiset kotiseutuvierailijat past. O. Ripatti mv. Olli Ikonen ja mv Eetu Honkanen saapuivat tervehtimään nurmeslaisia rintamamiehiä.

9.2.43. Ilmoitus Sahanpäälliköille uudesta korvaushinnasta (40,-) lähetettiin Korven Kaikuun.

10.2.43. Saapuivat Päämajan Tiedoituslaitoksen kotimaanosaston päällikkö fil.tri Martti Runta ja kirjailija kapt. Erkki Palolampi.

Valistustoimiston vihkiäiset 4855:ssä. Nimeksi tuli Veljeskoti. Tilaisuuden ohjelma radioitiin Korven Radiossa paikan päältä.

Sisä- ja ulkopoliittinen tilannekatsaus DE:n upseereille. Sen esittivät kapt. E.Palolampi ja tri M. Runta.

Kurssikeskus aloitti toimintansa.

11.2.43. Elokuvat ”Kersantilleko Emma nauroi” 4240:ssä Agregatti meni rikki toisessa näytännössä. Rahat jaettiin takaisin.

Kapt. Palolampi ja tri Runta kävivät ”Varjolassa, Veljeskodissa ja Onnenpotkussa”. (4270, 4355 ja 4250).

Puisia suunnan merkkejä ostettiin 4 kpl.

Kapt. Palolampi ja tri Runta esittivät D:n viihdytysparakissa Tiiksan kylän upseereille sisä- ja ulkopoliittisen tilannekatsauksen Illalla Kurssikeskuksessa.

Vierailut: Esik.pääll. antoi suostumuksensa Iisalmen maalaiskunnan edustajien kotiseutuvierailulle.
Vierailupäivät 25.2.-8.3.43.

Elokuvat: Korpr. Immonen Repolasta esitti omalla koneellaan D:n viihdytysparakissa elokuvat ”Pysy naimattomana”, kaksi esitystä. Elokuva oli mykkä, taustamusiikista huolehtivat alik. Katainen ja stm. Salo.

13.2.43. Rintamakiertue Sonkajärveltä saapui 4290:een.

D:n ampumahiihtomestaruuskilpailut 4240:ssä, kilpailu radioitiin Korven Radion kautta.

16.2.43. Kapt. T. Malmivaaralle, 9/5172, lähetettiin jäljennökset Val.tston radiokäsäkyistä.

18.2.43. Kuorot: DE:n alueelle perustettiin mieskuoro, puheenjohtajana kapt. M. Laamanen, laulunjohtajana mus.ltn. M. Koljas sekä kesr. Autio Soittokunnasta.

19.2.43. Piiriesimies Meriaho Lieksasta ilmoitti kirvesvarsia ostettavan rajattomasti, samoin sahanpuita hintaan 40,- kpl. Järjestettiin teatteritalolle kertyneen tavaran kuljetus Lieksaan 20.2. kolmella kuorma-autolla.

Kiertueet. Colina Boysin 4 miehen kiertue lähti esiintymään AHSP:lle Tsholnaan, Kiimasjärvelle ym. Kiertueesta korpr. Hyttikoski, korpr. Leppänen, stm. Karjalainen ja Salo.

Puhdetyöt. Kuormattiin uusi lähetys kirvesvarsia 5310 kpl. Tähän mennessä on lähetetty 12120 kirvesvartta ja 770 sahan puuerää.

22.2.43. **Puhdetyöt.** Lähetettiin Lieksaan 3 autokuormaa kirvesvarsia, joita nyt on lähetetty **kaikkiaan 17.642 kpl, Sahanpuita on lähetetty 1070 kpl.**

Merkit. Jakotilaisuus DE:ssä. Saatiin 4000 suunnan merkkiä.

25.2.43. Puhdetyöt Tts.2:n tiedusteltua mistä syystä RjP 6:ssa on kielletty puhdetöitten valmistus, saatiin selvitys, jonka mukaan kiello kohdistui hintakiskontaa aiheutuneisiin koriste-esineisiin.

26.2.43. Kellokorjaamo: Todettiin korjaamon voivan alkaa toimintansa 8.3.43.

28.2.43. **Kalevalanpäivän** ohjelmaa Korven Radiossa klo 13. I/KTR 18:n Korpikodista Repolan varuskunnalla yhteinen juhla, jossa puhujana mm. vänr. M Sorvari.

Kotiseutuvierailut. Iisalmen kaupungin ja maalaiskunnan edustajina ovat paikallispääll. ylikers. Kuosmanen Fredrik, kunnanesimies Kettunen Olli, mv. Sarvela Kosti, kansaned. Kääriäinen Heikki, mv. Kuosmanen Olli maalaiskunnasta.

1.3.43. **Lomajärjestelmä.** Jatkuneiden huhujen johdosta, joiden mukaan lomajärjestelmä Rukajärven suunnalla on epäedullisempi kuin muualla tiedusteltiin asiaa PM:sta, joka ilmoitti, että tiedoissa on perää.

Kotiseutuvierailut: Iisalmen edustajina olivat johtaja Paavo Huttunen, rak.mest. Pekka Kerkola, kansanhuollonjohtaja Jussi Lukkarinen ja junanesimies Kalle Matilainen, lähtivät pois.

3.3.43. **Kellokorjaamo alkoi toimintansa Rukajärvellä.** Sitä hoitaa kers. Lytykäinen.

Parturi. Ylikers. U. Järveläinen kävi keskustelemassa liikkeen avaamisesta Rukajärvellä.

Puhdetyöt. Keskustelu maj. Vasamon kanssa sahanpääpuiden menekistä, koska Työtehoseuran vastaanottokyky ja järjestely pahasti pettää. Tilanne on epäselvä, mutta jolkisena pysty kaikkea ottamaan, järjestetään tavaran sijoitus muulla tavoin. Vastaanotto jatkuu joka tapauksessa.

Kirjeopiskelu. Maksettu anotusta 150 mk korpr. Arvo Särkiojalle, 4270, ruotsinkielen peruskurssista.

4.3.43. Puhdetyöt. Sahanpuiden ja kirvesvarsien ostoon lainattu D:n rahastosta 1.100.000 mk. mitkä myös maksettu tekopalkkana miehille. Maksut keskeytetty toistaiseksi.

Shakki: Neuvoteltu ltn. Sallavon kanssa 28 KssK:sta D:n shakkimestaruusturnauksesta.

UUSI SPK:

5.3.43.

Puhdetyöt. Sahanpuiden viimeinen vastaanottopäivä.

Mieliala. Esiteltiin ja lähetettiin mielialailmoitus.

Suuri Huoltorahasto. Laadittiin yleiskatsaus SH:n toimintaan ja tuloksiin ajalla 10.3.42-28.2.43.

Kerättyjen tai muuten hankittujen varojen loppusumma on 1.828.118,-

Henkilöstöasiat: Taitovoimistelijaksi saapunut Voitto Laihanen, joka on vapautettu palveluksesta maaliskuuhun 1943, sovittiin os.1:n päällikön kanssa merkittäväksi 35/37 Autokorjaamon kirjoihin vapaaehtoisena.

6.3.43. **Val.ohjekäsky n:o 4/43 esitettiin.** Se sisältää:

1) selvityksen Suuren Huoltorahaston ensimmäisestä toimintavuodesta.

2) vuosijuhlakeräyksen toimittamisen 10.3.43.

3) D:n shakkimestaruuskilpailujen järjestämisen.

4) asemiesneuvolan perustamista koskevan tiedon.

5) **Rukajärven suunnan merkin toiselle myymistä tai luovuttamista koskevan kiellon.**

7.3.43 Puhdetyöt. Lähetettiin Lieksaan sahanpääpuita 9870 paria. Kaikkiaan on mennyt kirvesvarsia 17657 Rukajärveltä sekä hieman muualle koottuja. Sahanpuita on laskelman mukaan valmistunut kaikkiaan 34142.

9.3.43. Kirjesalaisuuden säilyttämiseksi neuvola saa oman postikirjan ja diarion.

10.3.43. Suuri Huoltorahasto. Suunnan merkin tuotosta siirrettiin 28.2.43 Suureen Huoltorahastoon 150.000 mk.

11.3.43. Puhdetyöt. Lähetettiin Lieksaan sahanpääpuita n. 8.000 kpl. Piiriesimies Aron kanssa neuvoteltiin pihkankeruun järjestämisestä ja suoritustavasta. Hän katsoi pihkan juoksuttamisen täysin mahdolliseksi metsänhoidolliseltakin kannalta. – Pihkankeruun suunnittelu annettiin kapt. Mähösen tehtäväksi Rask.Psto 29:stä (4359).

12.3.43. Asevelityö. Esikuntapäällikkö hyväksynyt lsalmen aseveljet ry:n anomuksen asevelitalon rakentamisesta soteleski Kirsti Palmille. Työn on KTR 18:n komentaja antanut III/KTR 18:lle.

13.3.43. Puhdetyöt. Piiriesimies Meriaho Lieksasta ilmoitti, että sahanpuiden vastaanotto on lopetettu Työtehoseuran puolesta.

14.3.43. **Rukavaaran hiihto**, osanottajia 182 miestä ja 29 lottaa. Kilpailu onnistui hyvin. **Voittaja kers. Teuvo Laukkanen, 16.SPol.K, joka voitti myös v. 1942.** Joukkuekilpailun voitti III/JR 31. – Illalla Pion.P 24:n kanttiinista lopettajaisjuhla ja palkintojenjako.

Suuri Huoltorahasto. Lähetettiin Suomen aseveljien Liitto ry:lle helmikuun keräystulos mk 37.819,- sekä "Tornin Tykkipoikien" kiertueen tuloksesta mk 34.88,50,- Iisalmen Aseveljet ry:lle mk 19.088,50, Lapinlahden Aseveljet ry:lle mk 6,200,- ja Kiuruveden Aseveliyhdistykselle mk 8.800,-.

Kotiseutuvieraat. Lapinlahden edustajat paik.pääll.vääpeli Lauri Kosonen, mv. Aapeli Hirsaho, mv. Olli Väänänen ja vaatturi Frans Väisänen ilmoittautuivat 14.3.43.

16.3.43. Kotiseutuvierailut. PM ilmoittanut matkaluvan myönnetyksi ajalta 29.3.-7.4.43 Pielaveden edustajille, mv. Abel Hakuliselle, mv. Antti Pennaselle, mv. Mikko Nyysöselle, apteekkari Josf. Jorgenssenille ja pankinjohtaja Yrjö Penttiselle varanmiehenä mv. Iisakki Penttinen.

Puhdetyöt. Sahanpuiden myyntineuvotteluja Helsinkiin. Viihd.tston kautta. Ratkaisu viipyy vielä jonkin aikaa.

19.3.43. Suunnan merkit. Suomen Kultaseppä Oy:lle lähetettiin suoritus 11.000+1.000 markistä, yht. 171.208 mk.

20.3.43. Puhdetyöt. Työtehoseuralle lähetettiin kaksi laskua kirvesvarsista ja sahanpääpuista 1.081.400 mk ja 237.670 mk.

Huoneistot. Repolan uusi valistustalo "**Repolinna**" vihittiin tarkoitukseensa. D:n komentaja ja ltn. Viherjuuri olivat läsnä. Nimikilpailun palkinnoksi oli Val.Tsto luovuttanut kirjan.

Korven Radio. **Päivälähetys ensi kerran.**

21.3.43. Huoneistot. JR 52:n uusi valistustalo avattiin 19.1.43. Läsnä olivat D:n komentaja ja ltn. Viherjuuri DE:stä.

24.3.43. Teatteri. **Rintamateatteri ilmoittautui, johtajana Sulo Autere**, jäseninä nti Toini Huhtkangas, nti Hele Salminen, korpr. Aulis Hämäläinen, alik. Arnold Kallio ja soittajana stm. Uuno Ollikainen.

Korven Kaiku. Annettiin uutinen Lapinlahden kotiseutuvierailusta sekä eräiden aseveliyhdistysten antamista varojenkäyttöselostuksista (Kajaani, Kiuruvesi, Nurmes).

25.3.43. **D:n ratsastuskilpailut** 24.-25.3.43 Novaja-Tiiksassa. Illalla palkintojenjako, jossa Val.Tsto huolehti ohjelmasta. Esiintyivät tanssipari Siponen ja Salin, Onni Laihanen, soittokunnan yhtye ym. kuuluttajana vänr. Kokkonen. Kokeilijana pakinoi alkik. Lepänen 25.LK:sta.

26.3.43. Kotiseutuvierailut. PM tiedusteli vierailumahdollisuuksia Lapulta mv. Juho Aajoelle, mv. Jonne Suomalalle, metsäteknikko Toivo Niemitalolle alkaen 15.4. ja Ähtäristä mv. Herman Hauta-aho, kunnalliskirjuri Yrjö Mäkelä ja johtaja Joel Pekkonen huhtikuun lopulla. Tulomahdollisuus riippuu kelirikosta, joten lopullista vastausta ei vielä annettu.

28.3.43. Puhdetyöt. Työtehoseura ry. ilmoitti saamansa kirvesvarret ja sahanpuut huonosti tehdyiksi ja kieltäytyi niitä maksamasta.

29.3.43. Puhdetyöt. III/JR 31:stä saatiin malliharavan, joka lähetettiin Lieksan Kauppa Oy:öön arvosteltavaksi ja hinnoiteltavaksi.

1.4.43. Kotiseutuvierailut. Pielaveden kotiseutuvieraat ilmoittautuivat. Retkikuntaan kuuluvat apteekkari Josf Jörgenssen, pankinjohtaja Yrjö Penttinen ja maanviljelijät Abel Hakulinen ja Mikko Nyssönen. Seurue kävi tervehtimässä D:n komentajaa ja lähti illaksi JR 52:een, jossa vieraili 2.4.-3.4., sitten JR 10:ssä 4.4.- RjP 6:ssa 5.4.-6.4.43. Paluumatkalla III/JR 31:ssä.

4.4.43. Suunnan merkit. Uusi tilaus nostettiin 5000 isoksi ja 5000 pieneksi merkiksi. Hinta tulee nousemaan muutaman markan.

5.4.43. Kirjat. Saatiin 30 kpl "Seitsemää veljestä" sekä 220 kpl Pekka Peitsen kirjaa "Kansa taistelee elämästään."

6.4.43. Kelloseppä. Tilitykset ajalta 3.3.-16.3.43 1734 mk, josta kers. Lyytikäiselle 867 mk ajalta 16.3.-26.3. 1967, josta kers. L:lle 983,50 mk ajalta 26.3.-5.4. 2027 mk, josta kers L:lle 1013,50 mk.

8.4.43. Puhdetyöt. Lieksan Kauppa Oy ilmoitti tarjoavansa näyteharavan mukaisista haravista 37 mk. – Viiden pärekorin mallisarja lähetettiin.

10.4.43. Puhdetyöt. Jaettiin joukoille 14 D:n tuotantotoimintakäskey, jossa valmistaminen organisoidaan niin, että joukoissa tapahtuva suurtuotanto ohjataan markkinoille Val.tston kautta, yksityinen tuotanto joko samoin tai erikoista vientilupaa käyttäen, jolloin Val.tsto kantaa vientimaksuna korkeintaan 25 % valmisteen hinnasta. Kohtuullinen tappioprosentti varataan Val.tston välittämien valmisteiden hinnassa.

Radiotilanne. Ilmoitettiin PM:aan, että RE:ssa ja siitä ylemmissä esikunnissa on 49 radiovastaanotinta, kaikki paristokoneita. Kun Koneita on kaikkiaan 808, on esikunnissa n. 6 % kaikista vastaanottimista.

Teatteri. Johtaja Autereen jälkeen viihd.tsto määräsi **Rintamateatterin II:n johtajaksi alik. Arno Kallion**, -Teatteri Lähti Pion.P 24:ään, jossa esiintyy 10.-12.4.43. Teatterin yhdistetty linja- ja kuorma-auto ilmoittautui Lieksasta saapuneena. Kuljettajana on stm. Vilho Järvi.

Kirjat. Saatiin 114 Waffenbrüderlieder – asevelilaulua – Vapenbrödersånger" nimistä laulukirjaa 440 kpl.

12.4.43. Merkit. Todettiin, että Vienan HSP, joka taisteli Rukajärven suunnalla heinäkuusta lokakuuhun 1941, on oikeutettu saamaan suunnan merkin.

Kirjeopiskelu. Laadittiin kirjelmä, jolla tiedustellaan kirjeopiskelijoilta opiskelukokemuksia mm. Korven Kaiussa julkaistaviksi.

Pianisti. Saatiin tietää, että HTK 9:ssä on vänr. Asko Visapää, joka on etevä pianisti. Yritetään saada komennukselle Val.tston käyttöön.

15.4.43. Lahjaradiot. Luovutettiin radio tykistökurssien käyttöön Rukavaaraan.

Kiertueet: "Isoäiti" rva Vaalivirta) III/JR 31:ssä ja illalla DE:ssä, jolloin kaikille 5 jäsenelle annettiin puinen suunnan merkki. Tarjottiin lähtö tee. Klo 22 kiertue lähti paluumatkalle Turkuun.

- Kirjelmä Kustannus Oy Otavalle "Korven Kaiun" Pekka Peitsen "Kansa Taistelee elämästään" kirjan arvostelun lähetteenä, jossa samalla todetaan kirjallisuusharrastuksen voimallisuus ja kirjaesittelyjen merkitys.
- 18.4.43. Henkilöasiat. ltn. Viherjuuri kapteeniksi – ylennysjuhla DE:n ups.ruokalassa.

24.3.43. Kenraalin syntymäpäiväkeräys toimeenpannaan 10.5.43 ja tuotosta muodostetaan erikoinen rahasto, jonka tuotto käytetään komentajan määräämällä tavalla.

Korven Radio. Vuosijuhla 1-vuotisen toiminnan johdosta, ohjelmassa soittokunnan esityksiä vänr. V.Vesterdahlin Kalevala-mittainen katsaus vuoden toimintaan, korpr. V. Lehtisen yksinlaulua, mus.ltn. M. Koljaksen pianosooloja sekä rintamateatterin II:n esittämä kuunnelma Keskus Kaisan kommellukset.”

Kuorot. Korven Radion studiossa **Kuoronjohtajien neuvottelukokous**, jonka avasi vänr. V.Vesterdahl. Puheenjohtajaksi valittiin sot.past Mikko Kivekäs III/KTR 18:sta. Yhdistettyä 100-miehistä kuoroa ja sen ohjelmaa samoin kuin aseveli-illan kuoro-ohjelmaa suunnittelemaan asetettiin 3-miehinen toimikunta puheenjohtajana mus.ltn. Mikko Koljas ja jäsenenä sot.past. Mikko Kivekäs sekä ltn. Eero Linnla I/KTR 18:sta. Molempien kuorojen johtajiksi valittiin mus.ltn. Koljas, apulaisiksi sot.pst. M. Kivekäs ja ylikers. R.Makkonen II/KTR 18:sta. – Keskusteltiin vilkkaasti ja antoisasti ohjelmamahdollisuuksista yms. Todettiin läsnä olleen kuoroihin kuuluvan 241 laulajaa.

28.4.43. Korven Radio. Linn.korj.pajan ilmoitettua kesäaikana toimittavansa sähkövirtaa vasta klo 21:tä alkaen ryhdyttiin suunnittelemaan oman sähkövoimalaitoksen saantia.

1.5.43. Vappu. Vappuohjelma DE:ssa klo 8 soittokunnan esitys, ja 9 ja 11 kuoron esityksiä, elokuvat klo 14, 19,15 ja 21. Ruokasali kauniisti koristeltu Rajatston luovuttaman lotan toimesta.

2.5.43. Korven Radio. **Vuosijuhlan tietokilpailu ratkaistiin**. Osanottajia oli kaikkiaan 381, vastausten taso melko korkea, koska yleensä oli osattu käyttää ”Pikku Jättiläistä” apulähteenä. Anodiparisto ja hehkuparisto joutui seuraaville:

- 1) kers. A Turunen II/JR 10 Asa 256257
- 2) ltn. Kettunen valonm.os. Partio 35913,
- 3) ltn. N Lindeberg sama Partio 31265,
- 4) stm. P. Rouhiainen, 14/JR 31 asa 402435,
- 5) alik. Hurskainen 3/Pion.P 24, Helvar 31195,
- 6) vääp. J.O. Malinen, JR 52 Hornyph?? 109933,
- 7) vääp. V. Nevalainen, II/KTR 18, Helvar 34632,
- 8) alik. N. Tolvanenm 6/KTR 18, Korsu 968,
- 9) ltn. Honkanen, 7. TieHK, Asa 160637,
- 10) korpr. Tauno Rissanen, Rask.Psto 29,

Tupakkalaatikko joutui seuraaville:

- 1) stm. Kalle Lonkila, JR 10,
- 2) korpr. V.Vilmi RJ.P 6,
- 3) stm Eino Ruotsalainen, 7/JR 52
- 4) korpr. Aarne Väisänen, sama
- 5) korpr. Heino Vartiainen Kaukopartio,
- 6) stm. Pentti Rissanen, II/KTR 18
- 7) stm Viljami Korva JR 10
- 8) korpr. L.Heikkinen JR 10
- 9) korpr. Juho Keränen II/KTR 18
- 10) stm. Einari Moilanen sama yksikkö.

3.5.43. Juhlat. Annettiin äitienpäiväjuhla Korven Radiossa JR 10:n ja sankarivainajien muistopäivä JR 52:n järjestettäväksi.

5.5.43. Puhdetyöt. Saatiin PM:n ilmoitus, että sahapuiden maksamista varten on PM:n kassasta lainattu 500.000 mk, jonka Kansanhuoltoministeriö suorittaa PM:n kassaan. Huoltopäällikkö haluaa kuitenkin tarkistaa asian ennen kuin maksamiseen ryhdytään.

6.5.43. Kelloseppä. Esitetty Os. I:n päällikölle toisen kelloseppän komentamista kellonkorjaamoon, koska kers. Lyytikäinen ei ennätä hoitaa läheskään kaikkia tarjolla olevia kelloja puhumattakaan suuremmista korjauksista.

7.5.43. **Toimintakertomus huhtikuulta** esiteltiin. Sen mukaan on **val. ja viihd. tilaisuuksissa ollut 23.906 miestä**, mikä merkitsee 160 % D:n vahvuudesta ja n. **1500 nousua** edellisestä kuukaudesta.

8.5.43. Kellokorjaamo. Tilitys ajalta 17.4.-5.5.43 oli 2.817 mk. Viihdytystoimiston koko nettotuotto oli 4.695 mk.

Puutarhatyö. Saatiin 300 kpl "Korsupuutarha"-vihkosta, joka jaetaan maatalousupseerin kanssa asiasta neuvoteltua käsky lehden liitteenä.

9.5.43. **Äitienpäivä**. Korven Radio. Äitienpäivän ohjelmaa klo 20.05 – 21.00 järj. vänr. A. Heinonen. Ohjelmassa musiikkia, korpraalin puhe, kapt. J. Soiron sellosooloja.

Teatteri Ondajärven suunnalla.

10.5.43. Puhdetyöt. Ostettiin 7 kpl puisia vieraskirjan kansia à 600 mk.

Merkki. Pv:n viihdeosaston kautta saatu messinkiromua Suomen Kultaseppä Oy:lle uuden tilauksen (5000+5000 kpl) toimittamista varten.

11.5.43. Sankarivainajien muistopäivän ohjelma saatiin JR 52:lta D:n komentaja ilmoitti haluavansa esittää tervehdyksen joukoille.

13.5.43. Puhdetyöt. Kapt. M. Aittoniemi esitteli tuotantotoimintakäskyn tervan, peru??? ja pihkan hankkimista varten.

14.5.43. D:n komentajan 50-v.lahjan piirustus ja nahkanäyte saatiin ja esiteltiin.

15.5.43. Kotiseutuvieraat. III/JR 18:aan saapuivat Iisalmen skp:n ed. kapt.V.A.Heloterä, Iis. sk:n ed. Itn. S.Sahlström, Iis. Rintamamiesyhdistyksen ed. Itn. O.Häyhä, Iis. Invalidiyhd.ed. mv. V.J. Tossavainen ja Iis. Aseveliyhdistyksen ed. mv. Hannes Nousiainen.

16.5.43. **Sankarivainajien muistopäivä**. Virallinen juhlatilaisuus Korven Radiossa klo 13. -14.15, ohjelmassa torvisoittoa, rukous, D:n komentajan tervehdys sekä Jr 52:n järjestämää ohjelmaa, johon sisältyi lausuntaa (kapt. K. Mykkänen) puhe (Kapt. P. Lehikoinen), "Poran poikien" laulua, jousikvartetin esityksiä, kapt. J. Soiron sello- ja korpr. Lamentauksen viulusooloja. DE:ssa Korven Radion ohjelman kuuntelutilaisuus.

17.5.43. Ähtärin edustajat saapuivat JR 52:een.

21.5.43. Kotiseutuvieraat. Lapuan edustajat mv. Jalo Aajoki, mv. Johannes Suomela ja metsätyönjohtaja Toivo Niemitalo ilmoittautuivat lähtien edelleen JR 52:een.

25.5.43. Asemieskuvaaja palasi Helsinkiin JR 52:sta otettuaan kuvian. 100.000 ma:lla.

27.5.43. Kiertueet. Ryhdytty järjestämään komennustodistuksia teatterinjohtaja ja rva Kasse Salmiselle Joensuusta sekä laulajatar Tyne Raatikaiselle.

28.5.43. Suuri Huoltorahasto. Keräysten loppusumma 28.5. mk 2.226.672,20, josta päiväraha keräyksiä 1.662.900,- 10.5. toimeenpantu "Kenraalin syntymäpäiväkeräys" tuotti mk.

30.5.43. **D:n shakkimestaruuden voitti vänr. B. Bredström**, Raks.Psto 29, 8 pisteellä (siis kaikki voittoja) 2) kapt. V.Miettinen HTK 9, III/JR 31:n edustaja, 3) vänr. P.Lieska, Le.Lv. 14, 5 p, 4) ltn. E.Lindelöf, 14 DE, 5 p., 5) vänr. T.Hukkanen HTK 9 + Lieksan varuskunta 4,5 p 6) K.Sallavo, 28 Kes.K, Tiiksan varuskunnan edustaja 4 p, 7) H. Pettersson JR 52, 1/5 p. 8) vääp. A.Kivelä 1. Asekorj.K. Repolan varuskunnan edustaja, 1,5 p, 9) vänr. J. Syrjänen 51 AutoK, JR 10 edustaja 1 p (keskeytti 5 erän jälkeen).

31.5.43. Henkilöasiat. Sot.virk. Harju palasi komennukselta tuoden mukanaan D:n lahjan komentajalleen komean tuolin.

Parturi. **Parturiliike alkoi toimintansa** DE:n alueella hoitajana ylik. Järveläinen Rj.P 6:sta.

2.6.43. D:n komentajan 50-vuotispäivä. Vänr. Vesterdahl määrätty kunnallisneuvos Fräntin lähettiupseeriksi. Hra Fränti majoitettu Val.tstoon.

3.6.43. Teatteri. Johtaja ja rva K. Salminen Joensuusta tulivat valmistautumaan Elsa Soinin ”Pienen seikkailun” esittämiseen.

4.6.43. Puolustusvoimien lippujuhla. Soittokunta DE:ssä.

5.6.43. Kotiseutuvierailut. Varpaisjärven edustajat saapuivat 35.Tal.K:n kautta JR 10:een, JR 52:een ja Rj.P 6:een. Edustajat ovat: myymälänhoitaja, lotta Kaarina Ikonen, mv. kunnanesimies livari Vänninen, mv. Kalle Pellikka ja vaatturi Hugo Vepsäläinen.

6.6.43. Teatteri ”Rukajärven teatteri” esitti ensikerran Elsa Soinin näytelmän ”Pieni seikkailu” Menestys oli melkoinen.

6.6.43. Puhdetyöt. Saatiin tervatynnyreitä useilta eri liikkeiltä.

8.6.43. Asevelitalot. Sotkamon aseveliyhdistys ry:n anomus rakennuksesta soteleski Hilda Hakkaraiselle lähetettiin hyväksyttynä III/JR 31:een.

9.6.43. Vänr. K. Kokkonen saapui komennukselta Karhumäestä ja Äänislinnasta, jossa hän oli tutustumassa paikallisiin rintamaradioasemiin.

15.6.43. Kotiseutuvierailijat Kiuruvedeltä; Kunta Paavo Jauhiainen, mv. Paavo Tenhunen ja opettaja Aapeli Ritvanen saapuivat.

23.6.43. Juhannusaatto. **Kunnialahjarahasto. D:n komentaja määräsi hänen 50-vuotispäivänään kootut 185.000 mk kunnialahjarahastoksi**, josta suoritetaan 500 – 2000 mk:n suuruisia avustuksia 2.6.43 jälkeen syntyneille Rukajärven suunnan rintamamiesten lapsille. Avustus annetaan äidin nimelle asetetulla Postisäästöpankin talletuskirjalla. Seuraavat avustukset on nyt myönnetty rva Hlvi Martikainen, Vieki 1000 mk, ja emäntä Helmi Härknen, Kajaani Vuolijoki 500 mk, Anomukseen tarvitaan yksikön päällikön puoltolause varallisuussuhteen tarkistuksena.

Parturiliike tilittänyt ajalta 31.5.-9.6.43 mk 927,50, mikä on 70 % tuotosta.

26.6.43. Kotiseutuvieraat. Ilmoitettiin PM:aan, että Kauhajoen edustajat vääp. Arvi Pyhälä ja vääp. Pietari Päivärinta, paik.pääll. V. Ranta-Knuuttila otetaan vastaan JR 52:een ajalla 29.6-10.7.43.

Sonkajärven edustajat rva Hanna Tuovinen, mv. Juho Rönkkö, mv. Pekka Kainulainen, työmies Viljo Heikkinen ja työmies Eino Halonen ilmoittautuivat lähtien 28 Kss.K:aan, josta III/JR 31:een ja edelleen 28.6. JR 52:een.

Kotiseutuvieraat 3 Valtimon edustajaa tuli käynnille II/KTR 18:aan.

28.6.43. Kotiseutuvieraat. Sonkajärven edustajat palasivat D:n komentajan kiellettyä heidän ?? JR 52:een taistelutoiminnan takia.

30.6.43. Arvat. Jaettiin joukoille myytäviksi käteisvoittoarpoja n:o 7

4.7.43. Rukajärven teatterin julkinen näytäntö Lieksassa, avustajina alik. T. Katainen ja stm. K. Salo.

7.7.43. Sensuurinäytteet ajalta 1.-15.5.43. palautettiin joukoista.

8.7.43. Automaatit. Raha-automaatti asetettiin paikalleen Rukahoviin.

12.7.43. Shakki. vänr. T. Stenströmin simultaaninäytös DE:ssä 15 vastapelaajaa tulos 14 voittoa, 1 häviö.

14.7.43. Puhdetyötoimintaa koskeva lausunto lähetettiin PM:aan. – Puhdetyökeskuksen ensimmäinen toimintakuukauden liikevaihto todettiin noin 100.000 mk:ksi ja ylijäämä n. 40.000 mk:ksi. – **Pihkatuote Oy kiittänyt** erikoisesti täältä toimitetun venäläisen juoksutetun pihkan erinomaisuutta.

Peliautomaatit DE:n automaatin toinen tyhjennys tuotti 514 mk.

Kelloseppä. Tilitykset koko toiminta-ajalta 3.3.-10.7.43 yht mk 27.183,- josta Val.tstolle 15.742,- ja kellosepälle 11.441 mk.

16.7.43. **Suunnan merkki.** Saatiin PM:n pääintendentin vastaus, jossa todetaan, ettei ole syytä kieltää suunnan merkin käyttöä asetuksissa, koska se jo on käytännössä. Tämän johdosta toimitettu selostus asiasta D:n käskylehteen ja Korven Kaikuun.

Tuotantotoiminta. Ensimmäinen tervaerä 12 tynnyriä, JR 10:n polttamaa lähetettiin markkinoille.

25.7.43. Merkit. Suunnan merkkien hinnan D:n komentaja vahvisti 50 mk:ksi hankintahinnan noustua 27 mk:aan.

29.7.43. **Asemiesilta n:o 67 Lieksan Sarkolassa** kuuluttajana kapt. Viherjuuri. Ohjelma

- 1) Fanfaari, jossa tavallisesti käytettyyn lisätty Korven Radion väliaikamerkki. sov. ltn. Koljas
- 2) Alkumarssina Mannerheim-marssi, Rukajärven lauluveikot ja soittokunta, joht. mus.ltn. M. Koljas. Marssin mukana tervehdys ylipäällikölle.
- 3) kauppalanj. Kärkkäisen tervehdys rintamalle.
- 4) Suunnan komentajan tervehdys
- 5) Kuorolaulua, joht. sot.past. Mikko Kivekäs
- 6) Sotilassoittoa
- 7) korpr. Pekka Päiviön basso-torvisoolo.
- 8) Yhteislaulua.
- 9) Ksylofonisoolo, korpr. Antero Hyttikoski.
- 10) Terveisiä rintamalta, kapt. H Kallio
- 11) Harmonikansoitto, korpr. H Vento.
- 12) Laulua, Hilikka helinä.
- 13) ”Kukkia Andeilta”, tanssi- ja lauluesitys, vänr. Kokkonen ja ”Seitamon baletti”.

- 14) Kirjelaatikko; taitovoimistelua, stm. Helpio ja Laihanen.
- 15) Vihellystä, sot.virk. Fjalar Blomqvist.
- 16) Asemiesyhtyeen soittoa.
- 17) Laulua, Marja Tyrkkö.
- 18) Huumorin tappo Elonperä.
- 19) Kuorolaulua (Sivonin "Kyöpin laulu" ja "Kosioretki").
- 20) Sotilaslaulua.
- 21) Loppumarssi. "Kukkia Andeilta" numeron suunnitellut kapt. Kalevi Mykkänen.

Krapuilta DE:ssa, järjestelyt pääasiassa Val.tston huolena.

30.7.43. Asemiesillan osanottajat Kolilla.

Salama löi Val.tstoon saattaen puhelimen epäkuntoon, mutta aiheuttamatta muuta vahinkoa.

3.8.43. Puhdetyöt. Saatiin 50 kpl "Puhdetyömalleja".

4.8.43. Teatterit. Viihd.sto lupautui lähettämään Iisalmen Yhteisnäyttämön 3-henkisen kiertueen.

5.8.43. Kirjanpito. D:n tilitysupseeri kävi suunnittelemassa tston varojenhoidon ja kirjanpidon asianmukaiselle kannalle.

Kirjat. Saatiin 250 kpl vihkosta "Sienet ja sieniherkut".

Kiertueet. Isoäiti Kuhmon kenttävartioita kiertämässä.

UUSI SOTAPÄIVÄKIRJA.

- 8.8.1943 Iisalmen teatterin yhteisnäytännön kiertue, johtaja E Nieminen ym.

- 17.8.1943 Korven radion kiertue, jonka muodostivat kers. T. Valjakka soittokunnasta, sekä korpr. H Vento, R. Leppänen ynnä stm. T. Salo, Helpio ja Laihanen.

- 2.9.1943 Lähetettiin puhdetoita 150 + 50 pärevasua sekä lapionvarsia 100 kpl.

- 3.9.1943 Oleskelulupa pianovirittäjä P. Lehikoiselle.

17.9.1943 Ryhdyttiin suunnittelemaan teatterirakennusta DE:n alueelle

18.9.1943 Pohjois-Pohjanmaan asevelipiirin aloitteesta laadittiin ehdotus Rukajärven suunnan asevelipäivien viettämisestä Kurssikeskuksessa 9.-10.10.1943

-19.9.1943 Val.ups.päivät. Laadittiin ohjelma 28.-30.9.43 pidettävää val.ups.päiviä varten. Vieraaksi tulevat kapt. T. Malmivaara Uhtuan suunnalta sekä tri Vilho Helanen.

- 19.9.1943 Rukajärven teatterin henkilökunta saapuu Lieksaan 20.9.43.

- **Rukajärven teatteri aloitti** 21.9.1943 Lieksassa. Majoitus lomakeskus 2:n parakeissa, muonitus varuskunnan ruokalassa Seurakuntatalolla. Paikalla seuraava henkilökunta: stm. Kauko Armas Salminen johtajana, näyttelijät Hele Salminen, Salme Markkanen, Ilmi Vattulainen, alik. Arvo Kallio (4201). stm. Kalle Taipale (4309) ja korpr. Toivo Nousiainen (4547). Teatterin komendanttina Lieksan komendantti kapt. Huhtanen.

Illalla alkajaisjuhla teatterin majoitushuoneistossa, Val.tston edustajana läsnä ltn. Vesterdahl. Illan aikana avattiin mm. teatterin "Cullainen ciria".

- 24.9.1943 Taulujen välityö. Neuvoteltiin kapt. E Matilaisen kanssa III/KTR 18:sta hänen vesivärimaalaustensa myymisestä Val.tston kautta.

24.9.1943 Kiertue, johon kuuluvat Erkki Koivisto (lausunta) Armi Saikoff (laulu), Aarne Laukkonen (viulu) ja Onni Tiihonen (? , hanuri) ilmoittautui Lieksassa ja esiintyi illalla Repolassa.

- 30.9.1943 puhutaan tilityksistä kuva (5883).

- Teatteri liitettiin 2.10.1943 Esik.K. 14 DE:een.

- Johtaja Salminen sai 2.10.1943 luvan esiintyä edelleen siviiliasussa, neuvottelu esikunnassa.

- 3.10.1943 Ääniauto nauhoitti hartaustilaisuuksia

- **Elokuvakilpailu**, johon tuli 286 vastausta, palkinnot 30 laatikkoa työmiestä ja 200 elokuvalippua.

6.10.1943 Korven Radion ensimmäinen aamulähetys 8 -9, (kuva 5885).

- 11.10.1943 **Rukajärven teatterin ensi-ilta**, DE:lle, komentajan, aselajikomentajien läsnä ollessa. Näytelmän jälkeen illanvietto ja kahvitarjoilu (kuva 5886). Ohjelmatoimiston päällikkö sot. virkailija Eero Salola saapui teatterinavajaisiin.

- Tilityksistä 30.10.1943

9.11.1943 toisena apukuuluttajana toimi kokeeksi korpr. Reino Leppänen

10.11.1943 Keiteleen vieraat toivat 60 kalakukkoa, 15 kiloa voita, 7 kg sianlihaa ja 15 kg vehnäpullaa.

Kiertue Hannes Häyrinen, Eino Kajavuori, Viljo Vesterinen ja Suuntala.

11.11.1943 Rukajärven teatteri palasi Äänislinnaan tekemiltään matkoilta.

13.11.1943 "**Rukajärven lauluveikot**" PM:aan

17.11.1943 Tilattiin 500 suunnan merkkiä Suomen kultaseppä Oy:stä. Teatteri levossa auto korjattavana. 5892.

23.11.1943 **Puhdetyökilpailu** (johtokunta kapt. M. Aittoniemi, jäs. S. Tiihonen, S. Grönvall ja Vesterdahl). Kilpailuun osallistui 40 esinettä, joista 23 tarve-esinettä, 5 koru- ja 12 taide-esinettä.

Palkinnot tarve-esineet: I palkinto 1200 mk korpr. Osmo Pääkköselle 35 KS:stä, esine höylä, II palkinto 600 mk kers. Uuno Tuononen JR 10:stä 4257, esine tuohinen ostoslaukku, III palkinto 300 mk korpr.. Uuno Kukkonen JR 10:stä 4257, esine pesusoikko ja pienempi soikko kers. Johannes Repo III/JR 31 esine tuohinen käsilaukku, alik. Hannes Tuononen 4257, esine virsut.

Koriste-esineet: II p stm. Hugo Ollikainen VP 30:stä (4367) esine visalepstä valmistettu lipas, III palkinto alik. Veikko Kimanen III/KTR 18, esine puiset lampetit.

Taide-esineitten sarja: I p 1200 mk kers. V Forsberg 35 A Autopataljoonasta, öljyvärimaalaus Rukajärveläinen asetelma, II p. kapt. E. Matilainen III/KTR 18, vesivärimaalaus ”Kylä”, III p alik. Kosti Ahonen 3442 puinen kohokuva ”Sivilikukko”

25.11.1943 Sähkölaitos toiminnassa JR 10:n etulinjassa (4284). Uusi hankkeissa 4280:een.

29.11.1943 RT:llä Tiiksjärvellä 51 näytäntöä

1.12.1943, Myytiin 1 kpl kapt. E. Matilaisen vesivärimaalaus

6.12.1943 saatiin 2000 joulupakettia

7.12.1943 Vieraita lisalmesta, Vierämältä. RT esiintyi lisalnessa.

10.12.1943, sovittu ltn. G. Kortelaisen kanssa taulujen myynnistä Val.tston kautta, kesk. suunnan maalausnäyttelystä.

11.12.1943. Viherjuuri lähti komennukselle puhdetyönäyttelyyn ja neuvottelupäiville Helsinkiin sekä keskustelemaan val.työstä Lieksan varuskunnan val.ups. kapt. Natusen kanssa.

14.12.1943 RT esittely yleisradiossa

17.12.1943 Myyty 1 kpl E. Matilaisen akvarelli

18.12.1943 Kiuruvetiset vieraat kaup. Heikki Rönkkö, liikemies Heikki Ruuskanen ja kelloseppä Väinö Salo ilmoit. JR 10:een.

Joulupaketit. Lieksan Huoltokeskus vastaan ottanut joulupaketteja Etelä Kymenlaakson sk-piiristä 1200 kpl, Jyväskylän 1000 kpl, Kainuun 853 kpl, ja lisalmen 689 kpl yht. 3742 kpl.

20.12.1943 Kiuruveden edustajat 19.12.43 4280:ssä ja 4320:ssä yöpyen edellisessä. 20.12. III/JR 31:ssä, jonne kuitenkin saapuivat osittain päissään ja tavarat jo jaettuina, joten käynti epäonnistui kutakuinkin täydellisesti.

22.12.1943 Suuri huoltorahasto. Todettiin koko keräyssumman nousevan 3.000.000 markkaan ja v. 1943 tuloksen 1.000.000 markkaan.

31.12.1943 Neuvottelu kapt. E. Matilaisen **kanssa suunnan taiteilijan yhteisesiintymisestä**.

15.1.1944 lis.SkpE:lle lähetettiin ilmoitus Kiuruveden edustajien käydessä sattuneista epäkohdista.

16.1.1944 RTeatteri DE:ssä menestys hyvä! Näytännön jälkeen illanistujaiset Rukahovissa.

28.2.1944 RT:n toinen ryhmä aloitti Jalmari Finnen ”Sysmäläisen” esityksen HTK 9:ssä. Ryhmään kuuluivat Kasse Salminen, Ellen Perälä, Asko Pirinen, M. Forsberg, korpr. Levänen stm. Koivu.

UUSI s-päiväkirja (viimeinen)

7.3.44 Suunnan merkin perustamista koskevat tiedot lähetettiin Sotamuseolle.

11.3.1944 **Teatteritalo**. Tiiksan teatteritalon piirustuksista neuvoteltu Pion.tstossa. Seurueen majoitukseen saadaan Tiiksan kylästä 2 rakennusta. Korven Radion uudesta studiorakennuksesta neuvottelu Pion.tstossa.

28.3.44 Saatiin ltn. Y.Kortelaiselta 2 vesivärimaalausta myytäväksi.

30.3.44 Korven Radion lähetykset siirtyvät arki-aamuisin klo 6-7 tapahtuviksi.

10.6.1944 RT: Rva Sonja Salminen ilmoittautui Karhumäen Teatterista siirtyneensä henkilökuntaan.

25.6.43 Puhdetyökilpailuun v. 1943 lähetettyjen ja kadonneiden esineiden kohtalosta lähetettiin viihdetalolle tiedustelukirjelmä.

26.6.44 **Puhdetyökeskus sai käskyn lopettaa toimintansa 28.6. mennessä.**

29.6.44. Järjestelyt. Suurin osa kirjavarastosta ajanvietepelit ym. lähetettiin Lieksaan varastoivaksi sinne. Alik. Laitinen komennettuna mukaan järjestelemään varastotiloja.

4.7.44 Rukajärven teatterin toinen ryhmä siirrettiin Tiiksaan koska venäläisten tykistötuli tuotti harjoituksille ja majoitukselle liian suuria vaikeuksia Rukajärvellä.

7.7.44 Tiiksan ulkoilmateatterissa ensi-ilta "Häät saaristossa", läsnä komentaja ja n. 600 henkilöä yleisöä. Menestys erinomainen. Ohjaus Kasse Salmisen, lavastus Veikko Forsbergin, esiintyjät Rakel Kokkonen, Sonja Salminen, Hele Salminen, Aimo Mantsas, Kasse Salminen, Arvo Leväinen, Tauno Katainen, Pauli Kaven ja Veikko Forsberg. Näytännön jälkeen korvike- ja voileipätarjoilu Rukahovissa.

2.8.44 **Evakuointi.** Ryhdyttiin pakkaamaan tsto evakuoinnin varalta.

4.8.44 Korven Radio lopetti toistaiseksi lähetyksensä. Koneisto ja tavarat pakattiin evakuointia varten.

6.8.44. Tavarat evakuoitiin Lieksaan.

7.8.44. Puhdetyöt. Yksityisten miesten Puhdetyökeskukselle jättämät puhdetyöt saatiin Lieksasta kuormattua elelleen määräpaikkoihinsa. Asiasta tiedotus Korven Kaikuun.

8.8.44. Puhdetyönäyttely 1943. Saatiin korvauksena kadonneista näyttelyesineistä kapt. E. Matilaiselle suoritettavaksi mk 1.000,-, kers. V Forsbergille mk 3.000,- alik. K. Ahoille 3.000 ja stm. I Leskiselä 1000,- yht. 8.000,-. Rahat lähetetty edelleen asianomaisille.

11.8.44. Korven Radio. Ryssä ampui tykistöllä lähiseutua syyttäen mm. 2 paloa. **Studion muuttua ryhdytty valmistelemaan.**

19.8.44 Korven Radio muutti 19.8. n. 2 km lounaaseen Rukajärven kauppalasta. Ltn. Vesterdahl pakinoimassa äänilevy- ja lausunantäyttein "Peer Gyntietä".

21.8.44 Postikortteja tilattu 100.000 kpl Hankintakeskuksesta

6.9.44 Korven Radion viimeinen lähetys klo 11.10 – 12.40. Sen jälkeen purkaminen ja kuormaus.

7.9.44 Korven Radion koneisto ja varusteet kuljetettiin ja varastoititiin Lieksaan.

30.9.44 Kotiutukset. Kotiutettu korpr. E. Nyman sen lisäksi Rukajärven Teatterista Kasse Salminen, Kalle Ta. ja Toivo Nousiainen. Näistä palkataan toistaiseksi Salminen ja Nousiainen.

1.10.44. R.T. Kerttu Salmi lähti sot.sairaalaan Helsinkiin, ryhmä hajoitettiin lopullisesti.

27.10.44 Lieksassa päättäjäsillalliset, kutsuvieraina mm. kapt. Viherjuuri ja ltn. Vesterdahl.

28.10.44 T.T Revy- ja kabaretti-ilta Lieksan kulmassa, sen jälkeen teatterin lopettajaisillalliset. Kutsuvieraina esikuntapäällikkö, aselajikomentajia ym.

Kunniamerkit. Teatterinjohtaja Kasse Salminen sai VR 4:n, näyttelijättäret Sonja Salminen, Hele Salminen ja Annikki Linnala VM 2:n

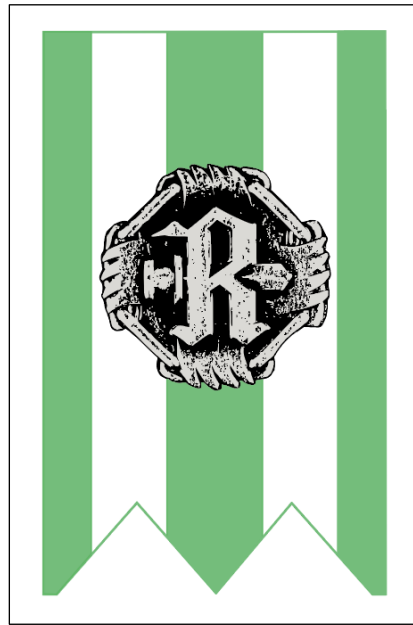
31.10.44 **Korven Kaiku julkaisi tuhannennen numeronsa**, tapauksen johdosta komentajan kirjoitus ym. Painos kaksinkertainen.

4.11.44 R.T johtaja Salmisten taiteilijajuhla "Kadun enkeli" Lieksassa. R.T:n ups:n lahjana kirjalahja.

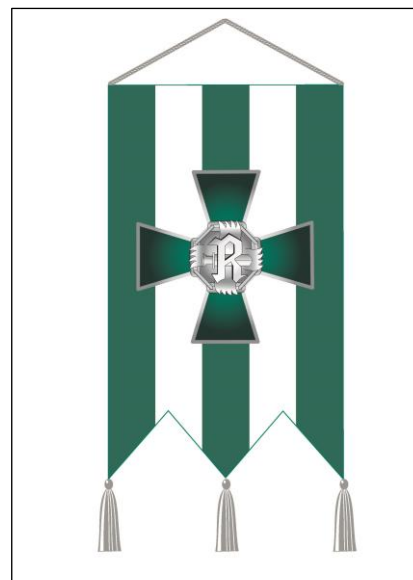
7.11.44. **Korven Kaiku viimeinen n:o 1006 julkaistiin.**

11.11.44 R.T. "Häät saaristossa" esitetty 39 kertaa, "Vetelys" 11 ja "Kunnon ihmisiä 13 kertaa.

25.11.44 Valistustoimisto lopetti toimintansa.

Vas. Rukajärven suunnan
historiikkitoimikunnan
standaari vuodelta 1993

Vas. Rukajärven suunnan
historiayhdistys ry:n
standaari vuodelta 2009.

Rukajärven suunnan muistoristi yllä oli ensimmäinen muistoristi vuodelta 1953. Muistoristi on sijoitettu Rukajärven suunnan historiayhdistyksen standaariin. Yhdistys perustettiin 19.9.2009 Marskin Majalla Lopella.

